Áttekintés

03

HU

Az Unió válasza Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájára

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

2020

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Megjegyzés a COVID-19 világjárványra vonatkozóan	
Összefoglaló	I-VII
1. Bevezetés	01-05
2. Az áttekintés hatóköre és módszere	06-07
3. Kína államilag vezérelt beruházási stratégiája	08-28
A „Going Global” stratégia leírása	08-16
Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése	17-28
Az Unión belüli külföldi befektetésekre vonatkozó korlátozások	18-20
A Kínából az Unióba irányuló beruházások nagyságrendje	21-26
A beruházások által érintett ágazatok	27-28
4. Az Számvevőszék által készített összeállítás az Uniót érintő kockázatokról és lehetőségekről	29-32
5. Az Unió válasza Kína beruházási stratégiájára	33-67
Az Unió irányítási mechanizmusai	33-35
Az Unió intézményes válasza	36-56
A fő stratégiai dokumentumok kidolgozásának folyamata	36-43
AzUniót érintő kockázatokra és lehetőségekre adandó válasz összehangolása	44-46
A stratégia végrehajtása	47-51
A stratégia nyomon követése és értékelése, valamint a stratégiáról történő jelentéstétel	52-56
A tagállamok válasza	57-67
6. Záró észrevételek és kihívások	68-83

Mellékletek

I. melléklet. Szakértői testület

II. melléklet. A BRI fogalommeghatározása, céljai, beruházásai és finanszírozása

III. melléklet. Az FDI-statisztikák korlátai

IV. melléklet. Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése: FDI (állomány)

V. melléklet. Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése: külföldi tulajdon

VI. melléklet. A kínai beruházási stratégiával kapcsolatban az Unió tekintetében felmerülő, a Számvevőszék által összegyűjtött kockázatok és lehetőségek

VII. melléklet. Az Unió Kínával kapcsolatos stratégiájából eredő fellépések

VIII. melléklet. A kínai beruházási stratégiára adott uniós válaszlépés területei és a válaszlépések hozzáigazítása a kínai kockázatokhoz és lehetőségekhez

Mozaikszavak és rövidítések

Glosszárium

A számvevőszéki munkacsoport

Megjegyzés a COVID-19 világjárványra vonatkozóan

Áttekintésünket a COVID-19 járvány kitörése előtt zártuk le, ezért ez a jelentés nem veszi figyelembe a világjárványhoz kapcsolódó szakpolitikai válaszlépéseket vagy egyéb változásokat.

Az áttekintésről:

Kína az 1980-as évek óta „államilag vezérelt beruházási stratégiát” hajt végre egy erős exportorientált gazdaság megvalósítása érdekében. Megvizsgáltuk, hogyan reagál az Unió erre a stratégiára.

Áttekintésünk szerint nehéz volt teljes körű és időszerű adatokhoz jutni és ezáltal átfogó képet kialakítani a Kína uniós beruházási stratégiájának részét képező beruházásokról. Ezenkívül nem találtunk az Uniót érintő kockázatokra és lehetőségekre vonatkozó, hivatalos formába öntött átfogó elemzést sem.
A jövőben kihívást jelentő feladat lesz az EU–Kína stratégia kialakításának, végrehajtásának, nyomon követésének és a stratégiára vonatkozó beszámolásnak a javítása. További feladatot jelent majd az, hogy miként hangolhatóak össze jobban az uniós intézmények és a tagállamok által adott válaszlépések azáltal, hogy előmozdítják az egymás közötti információcserét.

Összefoglaló

I Az elmúlt két évtizedben Kína jelentős gazdasági szereplővé vált a nemzetközi színtéren. Az ország az 1980-as évek óta „államilag vezérelt beruházási stratégiát” hajt végre egy erős exportorientált gazdaság megvalósítása érdekében. Az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés és a „Made in China 25” a két legjelentősebb, gazdasági növekedést célzó kínai beruházási stratégia, amelyek növelni kívánják Kína befolyását külföldön, többek között az Unióban és az egyes tagállamokban.

II Külső ellenőri szerepünkből kifolyólag időszerűnek tartottuk a Kína államilag irányított beruházási stratégiájára adott uniós válaszlépés áttekintését, amely Kína növekvő gazdasági szerepe nyomán kihívások elé állítja az Uniót. A kínai állami finanszírozásban részesülő, állami tulajdonú vállalatok például részét képezik Kína beruházási stratégiájának. Az uniós szabályok értelmében az ilyen támogatásokat – amennyiben tagállamok nyújtanák őket – állami támogatásként kezelnék. Ez az eltérő bánásmód megnehezíti az Unió számára, hogy egyenlő versenyfeltételeket érjen el Kínával szemben.

III A jelen dokumentum nem ellenőrzés, hanem tanulmányokból, cikkekből és tudományos publikációkból kifejezetten e célból összegyűjtött információkon alapuló áttekintés. Áttekintésünk képet ad Kína beruházási stratégiájáról, és összegyűjti azokat a kihívásokat (kockázatokat és lehetőségeket), amelyekkel ez a stratégia szembesíti az Uniót. Megvizsgáltuk a Kína beruházási stratégiájára adott uniós választ, amely az uniós intézmények kezdeményezéseiből és az egyes tagállamok Kínával kapcsolatos válaszlépéseiből tevődik össze.

IV Vizsgálatunk során kiderült, hogy nehéz hiánytalan és időszerű adatokhoz jutni, és ezáltal áttekintést kapni az Unión belüli kínai beruházási stratégia részét képező beruházásokról. Ezenkívül nem találtunk az Uniót érintő kockázatokra és lehetőségekre vonatkozó, hivatalos formába öntött átfogó elemzést sem. A közelmúltbeli három fő EU–Kína stratégiai dokumentumban szereplő fellépések három kockázat kivételével szinte valamennyi kockázatot és lehetőséget érintenek.

V Az Unió és a tagállamok egyaránt rendelkeznek hatáskörökkel a Kína beruházási stratégiájára adott uniós válaszhoz kapcsolódó szakpolitikai területeken. Előfordulhat, hogy több, eltérő véleményen lévő és eltérő megközelítést alkalmazó döntéshozó (pl. uniós intézmény és nemzeti kormány) jelenik meg azokon a szakpolitikai területeken,

ahol előnyös lehetne az összehangolt uniós megközelítés, de ahol az Unió és a tagállamok egyaránt gyakorolnak hatásköröket, ami megnehezíti az Unió egészét érintő kihívások időben történő, összehangolt kezelését.

VI Több forrás is arról számol be, hogy a tagállamok a Kínával folytatott kétoldalú kapcsolataik során gyakran a saját nemzeti érdekeik szerint járnak el, és erről nem minden esetben tájékoztatják a Bizottságot, vagy hangolják össze lépéseiket a Bizottsággal, amikor ez szükséges lenne. Ennek következtében néhány területen nehéz összehangolni az uniós intézmények és a tagállamok válaszlépéseit.

VII Rámutatunk az általunk azonosított kockázatokkal kapcsolatos kihívásokra. Ezekről megbeszéléseket folytattunk a Bizottság szervezeti egységeivel és az Európai Külügyi Szolgálattal és – adott esetben – hivatkoztunk álláspontjukra:

1) hogyan lehetne teljes körűbb és időszerűbb adatokkal és statisztikákkal szolgálni a Kína uniós beruházási stratégiájának részét képező beruházásokra vonatkozóan, ezáltal elősegítve a Kínával kapcsolatos uniós döntéshozatal megalapozottságát;

2) miként lehetne olyan hivatalos formába öntött, átfogó és naprakész elemzést készíteni az Uniót érintő kockázatokról és lehetőségekről, amely segítséget nyújt a kínai beruházási stratégia által támasztott különféle kihívások kezeléséhez;

3) hogyan lehetne javítani az EU–Kína stratégiában rögzített 74 fellépés végrehajtását, különös tekintettel azokra, amelyek a kölcsönösség előmozdítására és az uniós belső piacon jelentkező torzító hatások megelőzésére irányulnak, és hogyan lehetne kezelni a fennmaradó kockázatokat;

4) miként érhető el a stratégia fellépéseinek végrehajtásához szükséges uniós finanszírozás előzetes értékelésével, e finanszírozás elkülönítésével és a kapcsolódó kiadások áttekintésével, hogy az uniós döntéshozók tökéletesíthessék az EU–Kína stratégia kialakítását és nyomon követését;

5) hogyan lehet biztosítani a kínai beruházási stratégia jelentette kihívások kezelését az EU–Kína stratégia teljesítménymérésszel, nyomon követéssel, jelentéstétellel és értékeléssel kapcsolatos rendelkezéseinek tökéletesítésével;

6) miként hangolhatóak össze jobban az uniós intézmények és a tagállamok által adott válaszlépések azáltal, hogy előmozdítják az Unió és Kína együttműködésével kapcsolatos, egymás közötti információcserét.

1. Bevezetés

01 Az elmúlt két évtizedben Kína **jelentős gazdasági szereplővé** vált a nemzetközi színtéren. Ebből fakadóan Kína **világszinten is jelentős geopolitikai tényezővé** vált (lásd: ***1. ábra***). Az Unió Kína legnagyobb, Kína pedig az Unió második legnagyobb kereskedelmi partnere.

1. ábra. Néhány nagy ország demográfiai és gazdasági adatai

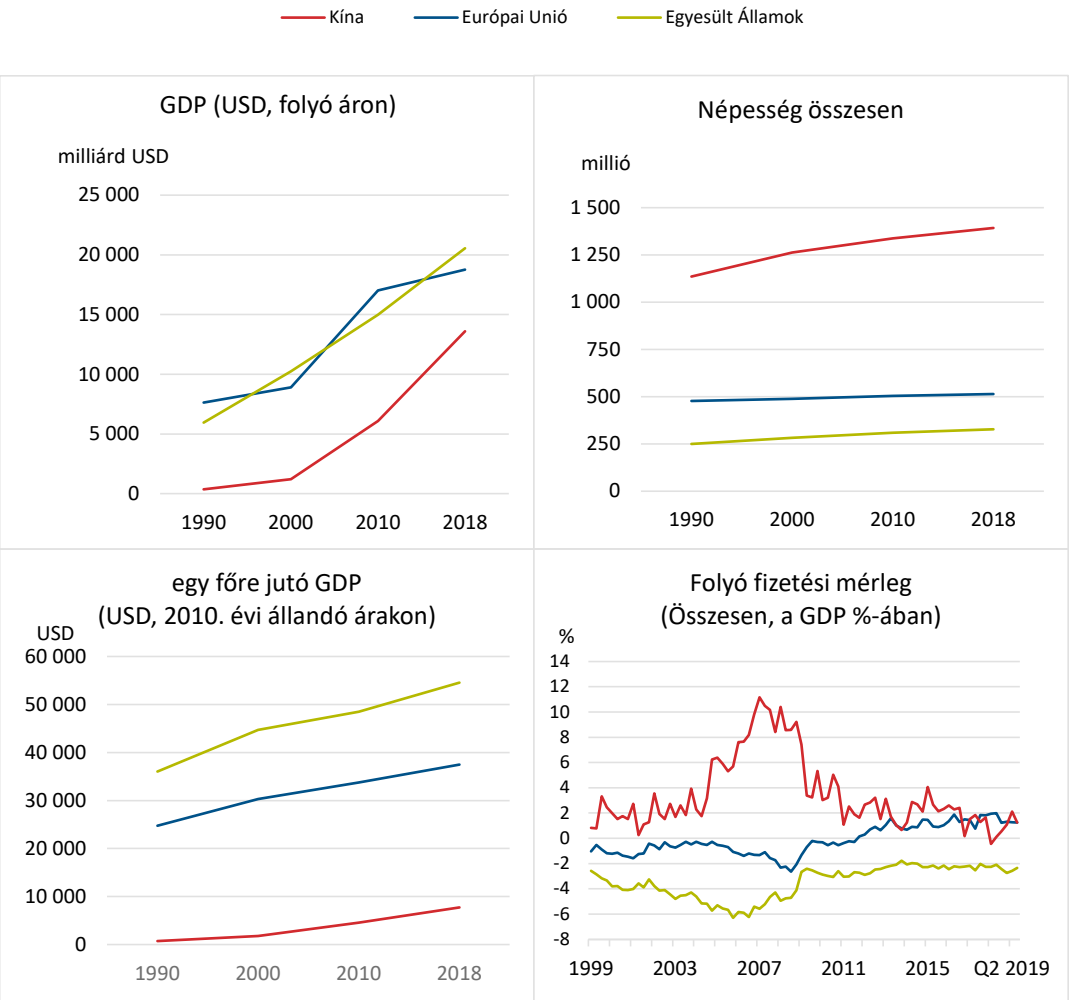

Forrás: Világbank, „GDP (current US$)"; „GDP per capita (constant 2010 US$)"; „Population, Total"; „Current account balance (% of GDP)", World Development Indicators, *Világbank-csoport*, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) statisztikai adatai.

02 A kínai gazdaság- és kereskedelempolitikát több fejlesztési stratégia határozza meg, amelyek keretében **államilag vezérelt beruházások** lehetővé tették Kína számára, hogy gazdasági tekintetben globális szereplővé váljék. Ez ösztönzi a kínai vállalkozásokat a külföldön történő beruházásra, különösen a **stratégiai ágazatokban** (pl. energia, távközlés és vasúti rendszerek), amelyekben kínai állami támogatásban részesülő **állami tulajdonú vállalatok** végzik tevékenységüket. Ez torzíthatja a versenyt, különösen az Unió belső piacán, mivel a kínai állami tulajdonú vállalatokra nem vonatkoznak az uniós állami támogatási szabályok. Az Unió elkötelezett amellett, hogy a kínai vállalatokkal versengő uniós vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételek legyenek biztosítottak.

03 Az **„Egy övezet, egy út kezdeményezés" (BRI)** Kína legjelentősebb, gazdasági növekedést célzó beruházási stratégiája, amelynek egyik politikai célja Kína külföldi befolyásának növelése, többek között az Unióban és az egyes tagállamokban. A BRI segíti Kína globális geostratégiai terjeszkedéssel kapcsolatos törekvéseit azáltal, hogy fenntartja a hazai növekedést, fejleszti a regionális és globális összeköttetéseket, kínai szabványokat vezet be kevésbé fejlett országokban, és további kereskedelmi könnyítéseket biztosít a BRI által érintett területeken található piacok között.

04 Kína beruházási stratégiáját a nemzetközi közösség egyszerre fogadta **elismeréssel és kritikával**. Egyfelől a stratégiából fakadó gazdasági eredmények kedvezően hathatnak az európai és a világgazdaságra, például előmozdíthatják a növekedést és a munkahelyteremtést. Ezenkívül Kína példátlan növekedésének és a szegénység felszámolására irányuló sikeres terveinek köszönhetően több mint 850 millió kínai emelkedett ki a szegénységből, és a szegénységi ráta az 1981-es 88,3%-ról 2013-ra 1,9%-ra csökkent[1]. Másfelől az Unióban is aggályok merültek fel a stratégiai ágazatokban kialakuló, kínai beruházásoktól való függőség, valamint a beruházásoknak az érzékeny, illetve stratégiai jelentőségű ágazatokban való összpontosulása miatt, valamint amiatt, hogy az uniós egységes piachoz való hozzáférés nem kölcsönös[2].

---

[1] „China – Systematic country diagnostic: towards a more inclusive and sustainable development", *Világbank-csoport*, 113 092-CN jelentés, 2017.

[2] Hanemann, T. & Huotari, M., „EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations", *Rhodium Group* és *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 2019. augusztus 17.

05 Az Európai Számvevőszék külső ellenőrként egyedülálló szemszögből tekint az uniós politikákra, kezdeményezésekre és pénzügyekre. Időszerűnek tartottuk a **Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájára** (a továbbiakban: „Kína beruházási stratégiája”) adott uniós válaszlépések megvizsgálását, amely Kína nemzetközi színtéren betöltött növekvő gazdasági szerepe nyomán a fenti kihívásokat állítja.
A **Kína beruházási stratégiájára adott uniós válasz** az uniós intézmények által vezetett kezdeményezésekből és a tagállamok Kínával kapcsolatos egyedi fellépéseiből tevődik össze. Alapelvként az Unió lefektette, hogy az Unió és Kína közötti együttműködésnek bizonyos elveket kell követnie, gyakorlatinak és pragmatikusnak kell lennie, hűnek kell maradnia az uniós érdekekhez és értékekhez, és elő kell mozdítania azokat[3].

[3] Európai Bizottság, HR/VP, „Az EU és Kína – stratégiai kilátások”, Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak, JOIN(2019) 5 final, Strasbourg, 2019. március 12., 1. o.

2. Az áttekintés hatóköre és módszere

06 Megvizsgáltuk, **milyen válaszlépést tett az Unió Kína beruházási stratégiájára**. Úgy tekintettük, hogy ez a válaszlépés felöleli az uniós intézmények kezdeményezéseit és a tagállamok Kínával kapcsolatos külön válaszlépéseit. Áttekintésünk képet ad Kína beruházási stratégiájáról, és összegyűjti azokat a kihívásokat (kockázatokat és lehetőségeket), amelyeket ez a stratégia jelent az uniós intézményekre és a tagállamokra nézve. Részletesebben kifejtjük, hogy az uniós intézmények:

- miként fejlesztették az EU–Kína stratégiát;
- hogyan igazították ki ezt a stratégiát a kihívásoknak való megfelelés érdekében;
- miként hajtják végre és követik nyomon a stratégiát, hogyan számolnak be róla, és hogyan értékelik.

Ismertetjük továbbá, miként reagáltak a tagállamok Kína beruházási stratégiájára. Végezetül záró észrevételeinkben meghatározzuk az Unió számára felmerülő legfontosabb jövőbeni kihívásokat.

07 A jelen dokumentum nem ellenőrzés, hanem tanulmányokból, cikkekből és tudományos publikációkból 2020 márciusáig kifejezetten e célból összegyűjtött információükon alapuló **áttekintés**. Az áttekintéshez információkat szolgáltattak továbbá a Bizottság szervezeti egységei és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) nyilvános dokumentumai, a munkatársaikkal folytatott beszélgetések, valamint a téma **szakértőivel** történő konzultáció (lásd: ***I. melléklet***).

3. Kína államilag vezérelt beruházási stratégiája

A „Going Global” stratégia leírása

08 Kína az 1980-as évek óta globális gazdasággá nőtt, és tovább kíván haladni ezen a növekedési pályán. A globális bruttó hazai termékből (GDP) való részesedése az 1980. évi kevesebb mint 3%-ról 2018-ra 16%-ra nőtt (lásd: ***2. ábra***). Ehhez a növekedéshez a ***Going Global stratégia*** szolgált alapul, amely két évvel Kína Kereskedelmi Világszervezetbe (WTO) történő felvétele előtt, 1999-ben jelent meg. A *Going Global stratégia* elsősorban kőolaj-erőforrások és egyéb nyersanyagok behozatalára összpontosított a munkaerőigényes gazdaság elősegítése érdekében, miközben túlnyomórészt alacsony hozzáadott értékű termékeket (nehézipari termékeket – például vas, acél és alapvető gépek)[4] exportáltak világszerte. 2018-ban a Nemzetközi Valutaalap (IMF) előrejelzése úgy számolt, hogy Kína nominális GDP-je 2030-ra meghaladhatja az Egyesült Államokét mint a világ legnagyobb gazdaságáét[5].

[4] Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Párizs, 2018, 24. o.

[5] Nemzetközi Valutaalap, „People’s Republic of China 2018 Article IV Consultation” *Press Release; Staff Report; Staff Statement and Statement by the Executive Director for the People’s Republic of China*, 18/240. sz. országjelentés, IMF, 2018. július, 1. o.

2. ábra. A globális GDP-n belüli százalékos arány (USA-dollár, folyó áron)

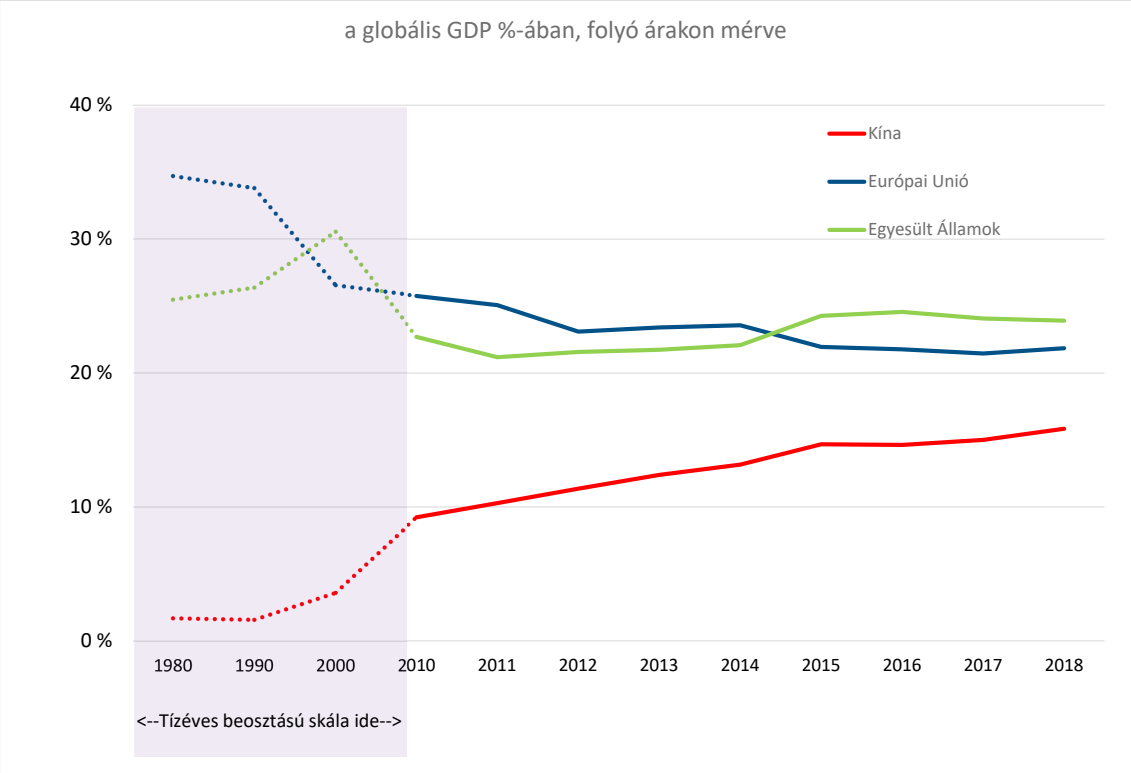

Forrás: „GDP (Current US$)" Data Bank – World Development Indicators, *Világbank-csoport*. Utolsó frissítés: 2020. április 9.

09 2008-ig Kína folyamatosan **magas éves GDP-növekedési rátákat** könyvelhetett el. A 2008-as pénzügyi válságot követően ez a növekedés lelassult (lásd: ***3. ábra***), ami elsősorban az alacsony hozzáadott értékű áruk visszaeső exportjának tudható be. Kína még így is jelentős éves növekedést mutat fel: 2018-ban 6,6%-kal nőtt a GDP, míg az Unió abban az évben 2,0%-os GDP-növekedést könyvelhetett el[6]. Az elmúlt évtizedben a *Going Global stratégia* az inkább magas hozzáadott értékű áruk gyártására összpontosító gazdaság felé mozdult el, a kereskedelmet regionális és nemzetközi szinten erősítő infrastruktúra-bővítésre is kiterjedően.

[6] Világbank, „GDP growth (annual %)", Világfejlettségi mutatók, *Világbank-csoport*.

3. ábra. GDP-növekedés, a 2001 és 2018 közötti éves százalékos változásokban kifejezve

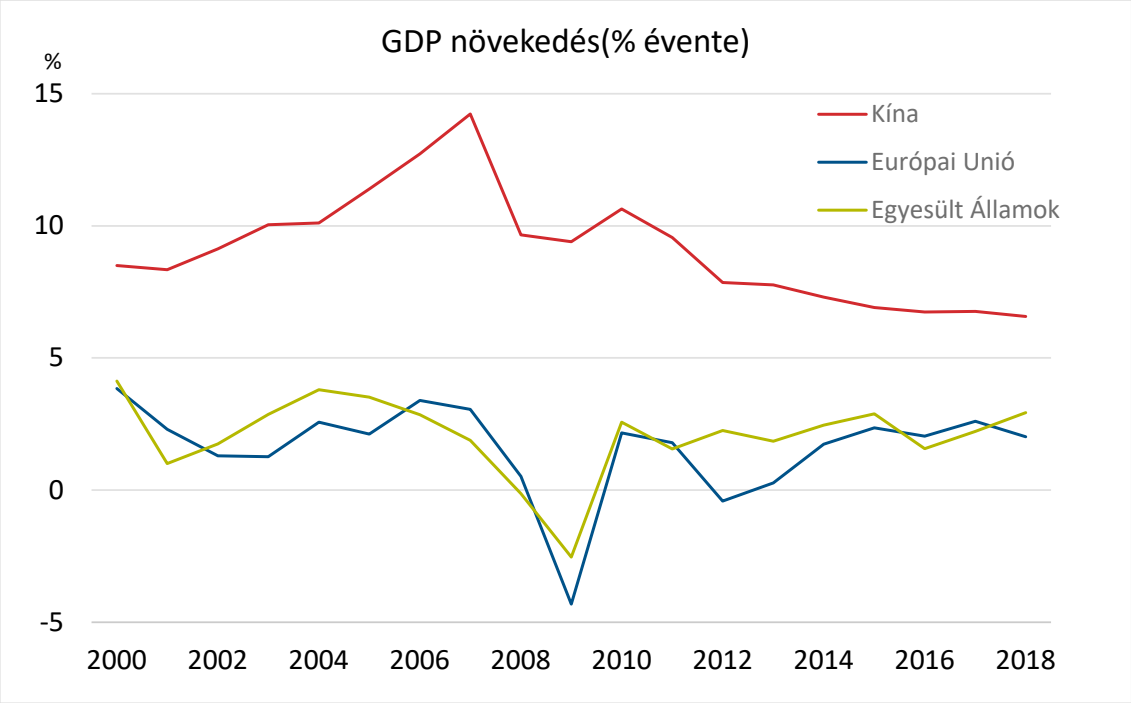

Forrás: Világbank, „GDP growth (annual %)", Világfejlettségi mutatók, *Világbank-csoport*.

10 Kína globális versenyképességének további fejlesztése érdekében két fő stratégiát alakítottak ki: az összeköttetésekre irányuló, 2013-ban elindított ***Egy övezet, egy út kezdeményezés***, valamint a 2015-ben útjára indult ***Made in China 2025*** ipari stratégia. Ezeket a kezdeményezéseket ***Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájaként*** definiáljuk, amely támogatja és pénzügyileg arra ösztönzi a kínai állami tulajdonú és magánvállalatokat, hogy ruházzanak be külföldön stratégiai ágazatokba.

11 Az elmúlt évtizedben Kína inkább az összeköttetések területén tett lépéseket az *Egy övezet, egy út kezdeményezés* (BRI) révén, amely nagyszámú, elsősorban közlekedési és energetikai infrastruktúra kiépítésére, a kereskedelem erősítésére és a digitális hálózatok fejlesztésére irányuló beruházási projektből álló, **hosszú távú átfogó stratégia.** A BRI kiemelt területei a digitális gazdaságba történő beruházás és az innováció által vezérelt fejlődés[7].

[7] „Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders' Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (BRF)", *az Egy övezet, egy út kezdeményezés második nemzetközi együttműködési fóruma*, 2019. április 28.; Eder, Arcesati, Mardell, „Networking the Belt and Road – The future is digital", *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 2019. augusztus 28.

12 2013-ban Kína a regionális gazdasági növekedés fellendítése céljából ***Selyemút Gazdasági Övezet*** és ***Tengeri Selyemút*** néven elindította a ma az Egy övezet, egy út néven ismert kezdeményezést. A ***4. ábra*** bemutatja a BRI földrajzi kiterjedését a „gazdasági folyosók" mentén, amelyek konkrét földrajzi területek a BRI által keresztülszelt országokon belül, több mint 64 gazdaságra terjednek ki, és a világ GDP-jének több mint egyharmadát és a világ népességének pedig több mint felét adják[8]. Az elmúlt években megnőtt a BRI jelentősége, aminek nyomán 2017-ben belefoglalták a Kínai Kommunista Párt alapokmányába, és biztosították, hogy folyamatosan pénzeszközök áramoljanak a BRI-projektekbe[9].

4. ábra. BRI: a hat gazdasági folyosó

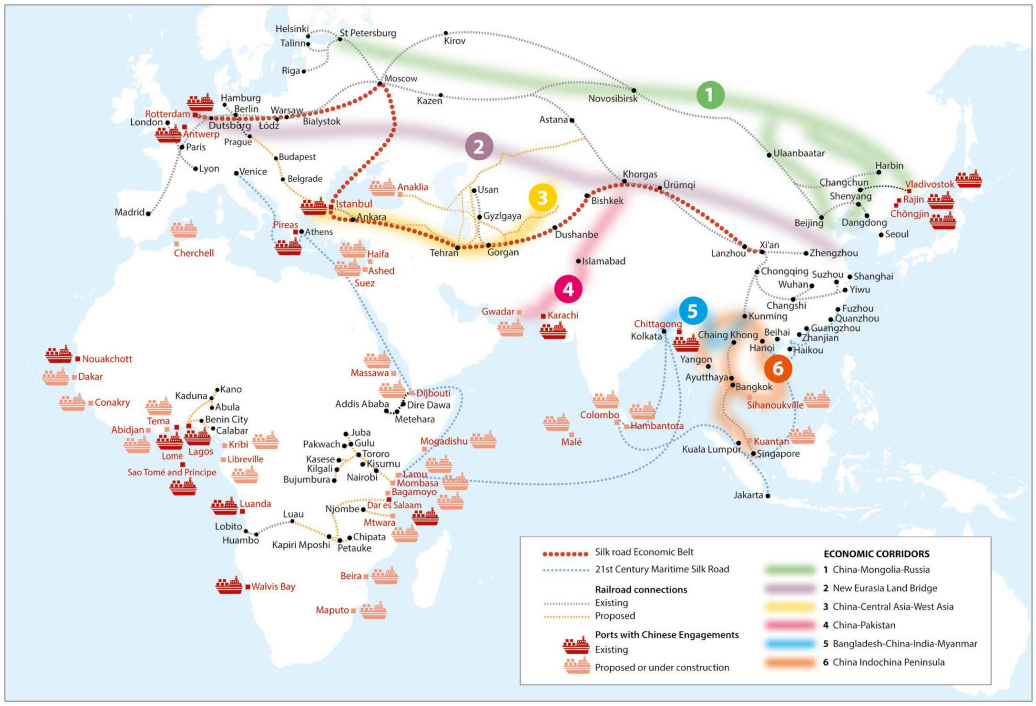

Megjegyzés: Latin-Amerika szintén szerepel a BRI-ben[10].

Forrás: Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape", *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Párizs, 2018, 11. o.

---

8 Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape", *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Párizs, 2018, 9. o.

9 Eder, T., „Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand", *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 2018. június 7.

10 Teufel Dreyer, J., „The Belt, the Road, and Latin America", *Foreign Policy Research Institute*, 2019. június.

13 Az ***1. háttérmagyarázat*** példával szolgál egy kínai infrastrukturális beruházásra a hat gazdasági folyosó egyikében.

1. háttérmagyarázat

Példa: kínai infrastrukturális beruházás az Új Eurázsiai Szárazföldi Tranzitfolyosó mentén

Az Új Eurázsiai Szárazföldi Tranzitfolyosó mentén futó, 305 km hosszúságú **Korgasz–Almati utat** 2018-ban kétsávosról négysávos autópályává fejlesztették. Az út egy kínai határ menti várost, Korgaszt köti össze a kazahsztáni Almati városával, Közép-Ázsia egyik jelentős gazdasági központjával. Az útnak köszönhetően a két város közötti menetidő 40%-kal csökkent, a szállítási költségek pedig a járműkilométerenkénti 0,26 USA-dollárról 0,24 USA-dollárra mérséklődtek[11].

14 A BRI 2013-as elindításától kezdve a 2049-re tervezett befejezéséig a **kezdeményezés** keretében a becslések szerint **1–8 billió USA-dollár** összegű beruházásra kerül sor[12]. **Ez a széles tartomány tükrözi azt, hogy kevés adat áll rendelkezésre a kezdeményezés nagyságrendjére és hatókörére vonatkozóan.** A ***II. melléklet*** áttekintést ad a BRI fogalommeghatározásáról, céljairól, beruházásairól és finanszírozásáról.

15 Ami az Unióban végrehajtott kínai beruházásokat illeti, ezeket nem mindig lehet a BRI-hez kapcsolódónak besorolni. **Nincs nyilvánosan elérhető jegyzék a hivatalos BRI-projektekről**, sem arról, hogy milyen hozzájárulást nyújtanak a tagállamok a BRI-ben érintett olyan pénzügyi intézmények számára, mint többek között az Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB) és az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bank (AIIB). A BRI-projekteket főként állami tulajdonú kínai vállalatok – köztük állami tulajdonú fejlesztési bankok és kereskedelmi bankok (lásd: ***II. melléklet 12. ábra***) – finanszírozzák, amelyek kínai közfinanszírozásban részesülnek. Az uniós szabályok értelmében az ilyen támogatásokat – amennyiben valamely tagállam nyújtaná őket – állami támogatásként kezelnék. Ez az eltérő bánásmód torzíthatja a versenyt az Unió belső piacán, és

---

[11] „Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors”, *Világbank-csoport*, 2019. június, 50–51. o.

[12] Hillman, J., „How Big is China’s Belt and Road?”, *Center for Strategic and International Studies*, 2018. április.

megnehezíti a **Kína és az Unió közötti egyenlő versenyfeltételek** kialakítását[13]. A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ rámutattak, hogy áttekintő munkánkat követően 2020 júniusában közzétették az egységes piacon belüli külföldi támogatásokról szóló fehér könyvet, amely részben foglalkozik ezzel a kérdéssel[14]. Ezenkívül fennáll a kockázat, hogy a projektek végrehajtása során nem tartják be megfelelően a környezetvédelmi, szociális és irányítási normákat[15]. **A BRI komplex kezdeményezés, amely folyamatosan formálódik, és ezért nehezen kezelhető kérdés az uniós politikai döntéshozók számára.**

16 2015-ben tízéves szakpolitikaként bevezetésre került a *Made in China 2025 (MIC 2025)* ipari stratégia, amely elmozdulást jelentett a magasabb hozzáadott értékű ágazatok, a hazai fogyasztás és az exportra összpontosító gazdaság felé. Ez rámutatott Kína azon törekvésére, hogy globális technológiai hatalommá váljon. Noha a különféle pénzügyi eszközök alkalmazása miatt nehéz megállapítani, mennyibe kerül ez a stratégia, a Mercator Institute for China Studies (MERICS) azt jelentette, hogy az e stratégiához kapcsolódó több mint 1800 kormányzati ipari beruházási alap összesen mintegy három billió jüan[16] (390 milliárd euró) értékű.

Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése

17 Mivel korlátozottan állnak rendelkezésre nyilvános információk, nem lehet pontos átfogó képet adni azokról az Unión belüli kínai beruházásokról, amelyek Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájához (azaz a BRI-hez és a MIC 2025-höz) kapcsolódnak (lásd: ***15***. és ***16***. bekezdés). Ezért a magas szintű elemzéshez az Unión belüli kínai külföldi befektetések összességére vonatkozó adatokat hívjuk segítségül. Áttekintettük azokat a **közvetlen külföldi befektetéseket (FDI)** (lásd: ***2. háttérmagyarázat***), amelyek az elmúlt években Kínából (Hongkongot is beleértve) érkeztek az Unióba.

---

[13] *Az Európai Unió Kínai Kereskedelmi Kamarája*, „The Road Less Travelled: European Involvement in China's Belt and Road Initiative", 2020, 2. o.

[14] Európai Bizottság, (2020) *Fehér könyv a külföldi támogatások tekintetében az egyenlő versenyfeltételek biztosításáról*, Brüsszel, 2020.6.17., COM(2020) 253 final.

[15] „Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors", 111–112. o., *Világbank-csoport*.

[16] Zenglein, M. J. & Holzmann, A., „Evolving Made In China 2025: China's industrial policy in the quest for global tech leadership", *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 2019. július 4., 12. o.

2. háttérmagyarázat

Közvetlen külföldi befektetés (FDI)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) fogalommeghatározása szerint az FDI a befektetések olyan típusa, amellyel egy gazdasági terület rezidens vállalata tartós érdekeltséget kíván szerezni egy másik – a közvetlen befektetőétől eltérő – gazdasági terület rezidens vállalatában.

Az egyik gazdasági terület rezidens befektetője által egy másik gazdasági területen rezidens vállalatban a szavazati jogok legalább 10%-ára vonatkozóan szerzett közvetlen vagy közvetett tulajdon az ilyen kapcsolat megvalósulásának tekintendő.

Az FDI-pozíciók (állomány) az adott év végén fennálló befektetések értékét jelölik, és az előző években szerzett nettó közvetlen külföldi befektetések felhalmozódását mutatják, míg az FDI-tranzakciók (forgalom) az adott évben lezajlott befektetési tranzakciók értékét mérik.

Az Unión belüli külföldi befektetésekre vonatkozó korlátozások

18 Az OECD **FDI-re vonatkozó szabályozás korlátozottsági mutatója** számos országban, köztük valamennyi OECD-országban és G20-országban méri a közvetlen külföldi befektetésekre vonatkozó jogszabályi korlátozások szintjét. Ez az FDI korlátozásának négy fő típusát öleli fel: a külföldi tulajdoni részesedésre vonatkozó korlátozások, átvilágítási vagy jóváhagyási mechanizmusok, a külföldiek kulcspozícióban való foglalkoztatására vonatkozó korlátozások, valamint működési korlátozások (többek között a fiókvállalatok létrehozására, a tőke hazatelepítésére vagy a földtulajdonra vonatkozó korlátozások).

19 Az ***5. ábra*** azt mutatja, mennyire korlátozóak az uniós tagállamok és más kiválasztott országok (köztük Kína) a külföldi befektetésekkel szemben. Bár az Unión belül a korlátozások eltérő szintűek, összességében az Unió nagyon nyitott befektetési rendszerrel rendelkezik, és a világ többi részéhez képest kevés a korlátozás. Az Unió üdvözli a külföldi beruházásokat, amelyek a növekedés és a munkahelyek forrásai, és összekapcsolják az uniós vállalatokat a globális értékláncokkal. Az Unió az FDI első számú célpontja a világon. 2017-ben a világ befelé irányuló befektetési állományának több mint egyharmada (35%) az Unióhoz kötődött[17].

[17] Eurostat, World direct investment patterns, 2018. július.

5. ábra. Az OECD szabályozáskorlátozottsági mutatója, 2018

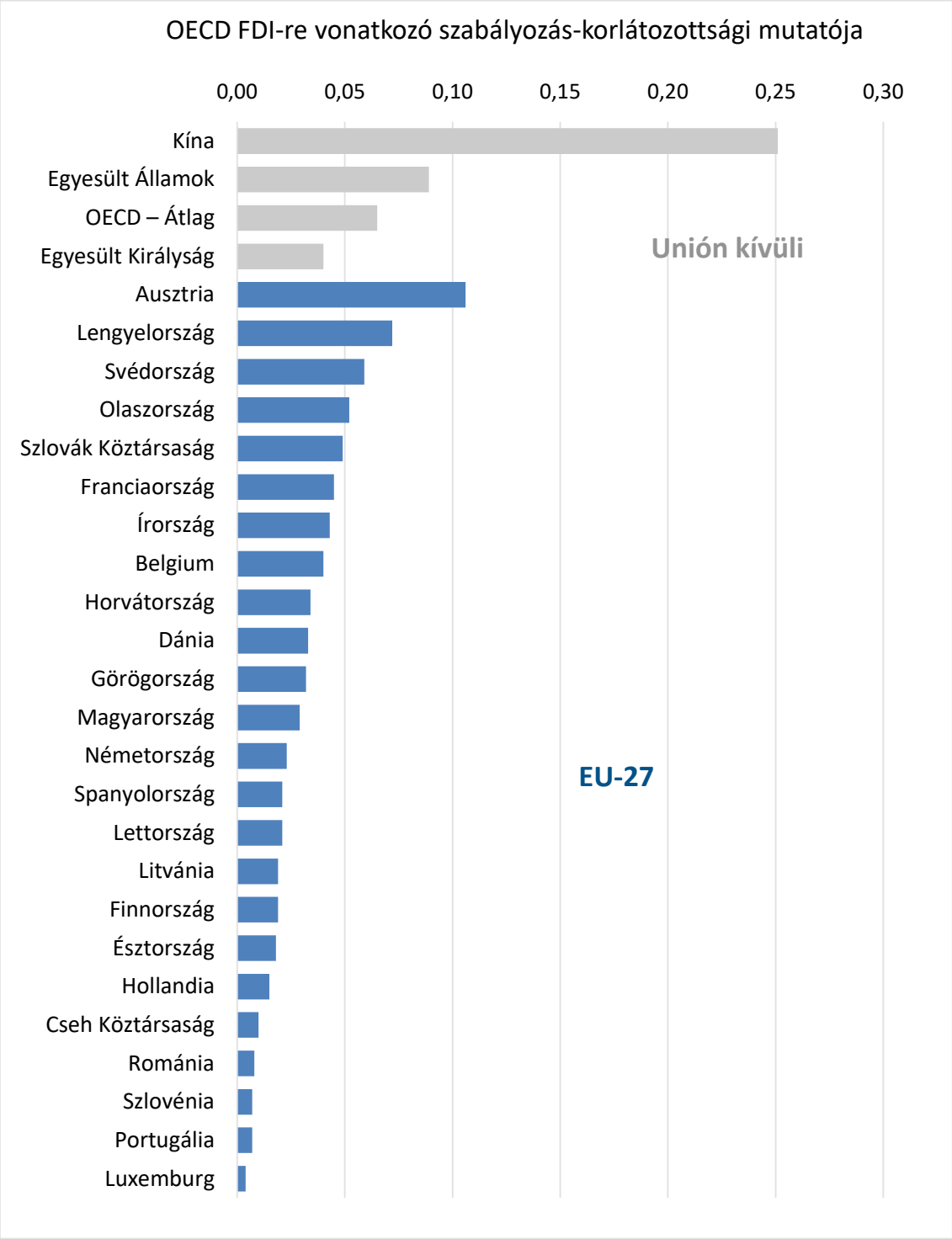

Megjegyzés: Ha a mutató értéke 0, az azt jelenti, hogy az ország nyitott. Az 1-es érték azt jelenti, hogy az ország zárt. Minél magasabb az érték 0 és 1 között, annál zártabbnak tekintendő az adott ország.

Forrás: „OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year", *OECD. Stat*.

20 Az Unióhoz képest Kína kevésbé nyitott a befektetésekre. Kína külföldi befektetési rendszere – ideértve a **„negatív listákat”** is – korlátozza a külföldi befektetők kínai piachoz való hozzáférését több olyan ágazatban is, amelyeket a *MIC 2025 stratégiában*[18] fő technológiai ágazatként határoznak meg. A Bizottság Közös Kutatóközpontjának (JRC) jelentése szerint az európai cégek egyes ágazatokban közös vállalkozásokat kényszerülnek létrehozni kínai vállalatokkal, és technológiát kell átadniuk. A piacra történő belépést követő feltételek, a kínai jogi keret és a kínai piacokhoz való egyenlőtlen hozzáférés, valamint a kormányzati finanszírozás miatt az európai cégek hátrányban vannak kínai partnereikkel szemben[19]. Az ***1. táblázat*** áttekintést ad arról, hogy milyen ágazati korlátozások vonatkoznak a külföldi beruházásokra Kínában, az Unióhoz viszonyítva.

1. táblázat – Ágazati korlátozások a külföldi beruházásokra vonatkozóan Kínában, az Unióhoz viszonyítva

Ágazatok	*Kínai beruházási rendszer az uniós beruházókkal szemben*	*Uniós beruházási rendszer a kínai beruházókkal szemben*
Kőolaj és földgáz feltárása és kitermelése	*Csak közös vállalat*	*Nincsenek korlátozások*
Kiadványok nyomtatása	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Gépjárműgyártás	*Legfeljebb 50%*	*Nincsenek korlátozások*
Hajók javítása, tervezése és gyártása	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Repülőgépek tervezése és gyártása	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Műholdas televízióadások gyártása	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Atomerőművek	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Energiahálózatok építése és üzemeltetése	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Vasúthálózatok építése és üzemeltetése	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*

[18] „European Business in China Position Paper 2019/2020”, *A beruházási munkacsoport állásfoglalása*, Az Európai Unió Kínai Kereskedelmi Kamarája, 2019. szeptember 29., 99. o.

[19] Preziosi, N. et al. (szerk.) Dias et al., „China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse”, *Közös Kutatóközpont*, Kiadóhivatal, Luxembourg, 2020.

Ágazatok	*Kínai beruházási rendszer az uniós beruházókkal szemben*	*Uniós beruházási rendszer a kínai beruházókkal szemben*
Polgári repülőterek építése és üzemeltetése	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Távközlési vállalatok	*Csak kisebbségi tulajdon*	*Nincsenek korlátozások*
Bankok	*Legfeljebb 20%*	*Nincsenek korlátozások*
Biztosítótársaságok	*Legfeljebb 50%*	*Nincsenek korlátozások*

Forrás: Holslag. J., „The Silk Road Trap, *Medford*", Polity Press, 2019. alapján A külföldi beruházásokra vonatkozó kínai korlátozások rendszeresen aktualizálása miatt a táblázatban szereplő információk változhatnak.

A Kínából az Unióba irányuló beruházások nagyságrendje

21 Az Unió különböző források alapján nyomon követi a nem uniós országokból (köztük Kínából) származó beruházásokat. A legfontosabb források az Európai Bizottság Statisztikai Hivatala (Eurostat) által összeállított **hivatalos statisztikák**, valamint a magánforrásokból eredő beruházásokra vonatkozó adatok, amelyeket a Bizottság Kereskedelmi Főigazgatósága és Közös Kutatóközpontja állít össze (például az Európai Bizottság **EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázisa**). A Kereskedelmi Főigazgatóság felhasználja továbbá a Rhodium Group „EU–China Investment Monitor"-jában szereplő adatokat.

22 Az Eurostat adatokat tesz közzé az uniós tagállamba irányuló és a tagállamokból származó FDI-állományra és FDI-forgalomra vonatkozóan. Az adatok a tagállamok nyilatkozatain és a nem uniós országok statisztikai hivatalainak közlésein alapulnak[20]. Ezek az FDI-statisztikák **nem időszerűek**, mivel 12–24 hónappal az adott évet követően jelennek meg. Emellett **töredezettek** és **hiányosak**, ami miatt nehéz átfogó képet kapni. Így például csupán **a közvetlen beruházó származási helyét** (székhelyét) mutatják, és nem jelenítik meg a hosszabb beruházási láncokat, például azt, ha a befektetések (például adózási okokból) más országban székhellyel rendelkező különleges célú gazdasági egységeken keresztül áramlanak. Az FDI statisztikai lefedettségének korlátairól a ***III. melléklet*** ad áttekintést. Emellett problémák

[20] Eurostat, adatbázis, Európai Bizottság, 2020.

merülnek fel a **kínai Kereskedelmi Minisztérium (MOFCOM) által a közzétett beruházási statisztikák összeállításához alkalmazott módszertan** tekintetében[21].

23 Az Eurostat statisztikáinak áttekintése alapján megállapítottuk, hogy az Unión belüli kínai beruházások növekedtek, de továbbra is viszonylag alacsony szintűek. 1995-ben az Unión belüli FDI csupán 0,3%-a volt kínai beruházók kezében. A ***6. ábra*** azt mutatja, miként növekedett Kína részesedése az Unión belüli összes közvetlen külföldi befektetés tekintetében az 1995., 2005. és 2015. évben. **2018 végére ez az arány 3%-ra[22] emelkedett, tehát a kínai FDI (állomány) 202 milliárd eurót tett ki az Unióban.** A kedvező adózási környezetet kínáló pénzügyi központok nagy mennyiségű közvetlen külföldi befektetést képesek vonzani[23]; az Unión belül Luxemburg **fogadja a legtöbb kínai befektetést**, 82,5 milliárd euró összegben, amit Hollandia követ. Az Unióba irányuló kínai FDI-ről a ***IV. melléklet*** ad áttekintést.

6. ábra. Az Unión belüli kínai FDI (állomány) összesített részarányának növekedése az 1995., 2005. és 2015. évben

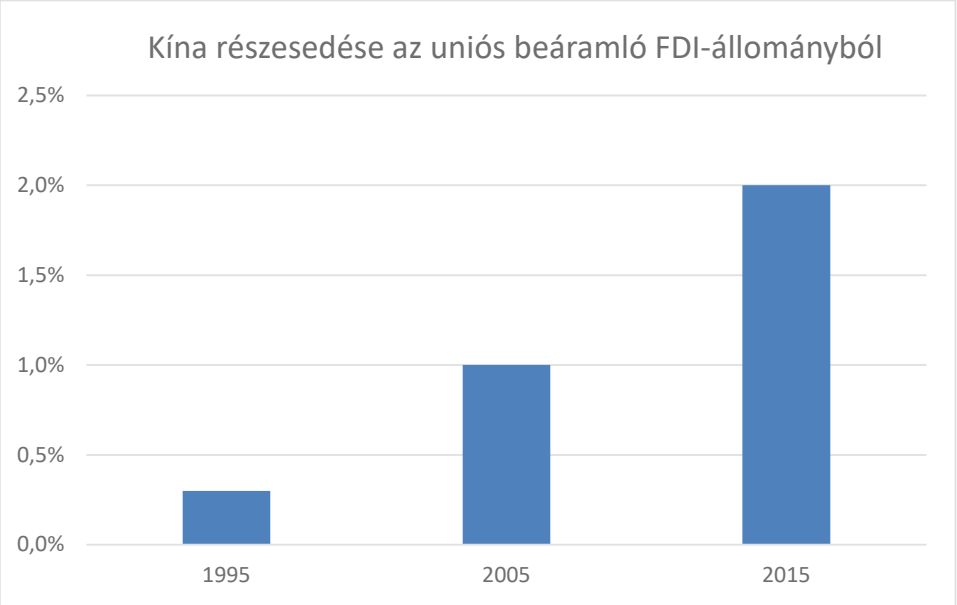

Forrás: Európai Bizottság, az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2017)/0297 final – 2017/0224 (COD), Brüsszel, 2017. szeptember 13.

[21] Freeman, D., „China's Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change", EU–China Observer, 2015.

[22] Eurostat, „Foreign Direct Investment stocks at the end of 2018", 2020. március.

[23] „The Rise of Phantom Investments", IMF, 2019. szeptember.

24 A hivatalos FDI-statisztikák korlátaira reagálva a Bizottság (Kereskedelmi Főigazgatóság) kialakított egy új, nem nyilvános adatbázist, az „EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázist”, **vállalati szintű adatok** felhasználásával (ideértve például az egyes vállalatok mérlegeit), olyan forrásokra építve, mint az Orbis és a Zephyr[24]. Az EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis tartalmazza a tőzsdén nem jegyzett vállalkozások tőkéjéből való több mint 50%-os külföldi tulajdoni részesedést, valamint a tőzsdén jegyzett társaságok esetében a legnagyobb részvényes(ek) tulajdonviszonyait. Ez felhasználható a végső befektető azonosításához, és részletesebb ágazati osztályozást biztosít az FDI-statisztikákhoz képest. Az FDI-statisztikák teljességével kapcsolatos problémákhoz hasonlóan ez az adatbázis nem tartalmazza azokat a kisebb vállalatokat, amelyek mentesülnek mérlegük közzététele alól, emellett általában véve nem szerepel benne a pénzügyi lízing.

25 Az **EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis** alapján 2017 végén a kínai befektetők által ellenőrzött eszközök – és azon belül a közvetlen külföldi befektetések – összege 2114 milliárd euró volt. Ez az értéket tekintve az Unióban működő vállalatok 0,89%-át, számukat tekintve pedig 0,18%-át teszi ki. Az EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis szerint a kínai befektetések első számú fogadó országa az Egyesült Királyság, 1772 milliárd euró összegű eszközzel. Az uniós vállalatokon belüli, kínai befektetők által ellenőrzött külföldi tulajdoni hányadról az ***V. melléklet*** ad áttekintést.

26 A ***7. ábra*** a kínai FDI-tranzakciók (forgalom) időbeni alakulását mutatja, különös tekintettel **az állami tulajdonú vállalatok általi beruházások jelentőségére** a magánvállalatok beruházásaihoz képest. A kínai gazdaság meghatározó ismérve a kiterjedt állami tulajdonú ágazat.

[24] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2019) 108 final.

7. ábra. Kínai FDI az Unióban a 2000 és 2019 közötti időszakban

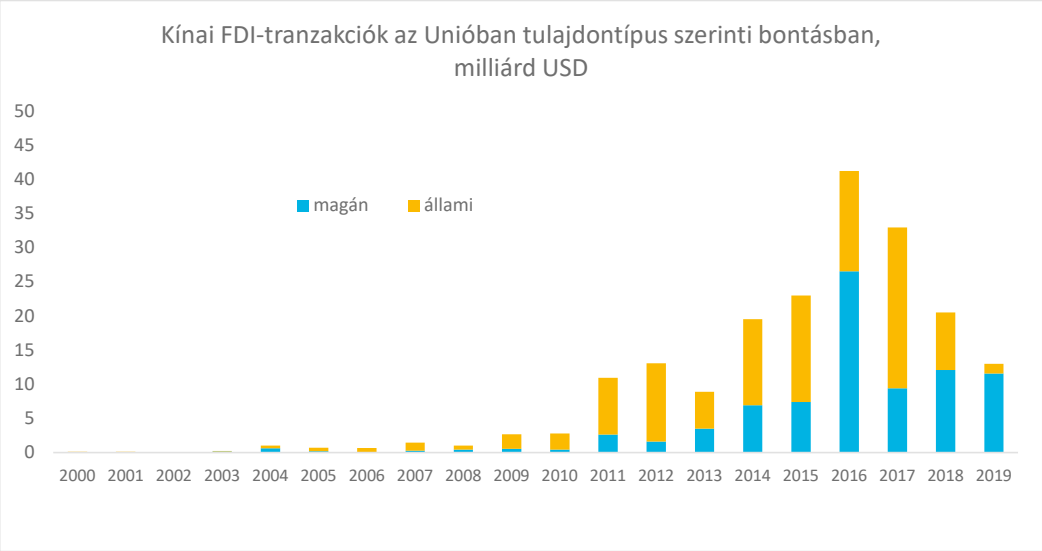

Forrás: Rhodium Group, 2020.

A beruházások által érintett ágazatok

27 A 2000 és 2019 közötti kínai FDI által érintett ágazatok között olyan **stratégiai jelentőségű területek**[25]találhatók, mint a **közlekedés és infrastruktúra** (29,1%), az **információs és kommunikációs technológiák (ikt)** (12,4%) és az **energia** (10,1%), valamint a **gépjárműipar** (14,1%) és az **ingatlanszektor és a vendéglátóipar** (11,2%). A ***8. ábra*** a 2000 óta beáramló kínai FDI célágazatait mutatja.

[25] Az Európai Bizottság 2017. évi *„Üdvözöljük a közvetlen külföldi befektetéseket, ugyanakkor biztosítjuk alapvető érdekeink védelmét”* című közleményében (Brüsszel, 2017.9.13., COM(2017) 494 final) felvázolt stratégiai ágazatok és eszközök.

8. ábra. Kínai állami tulajdonú befektetők kínai FDI-tranzakciói az Unióban ágazati bontásban, 2000–2019

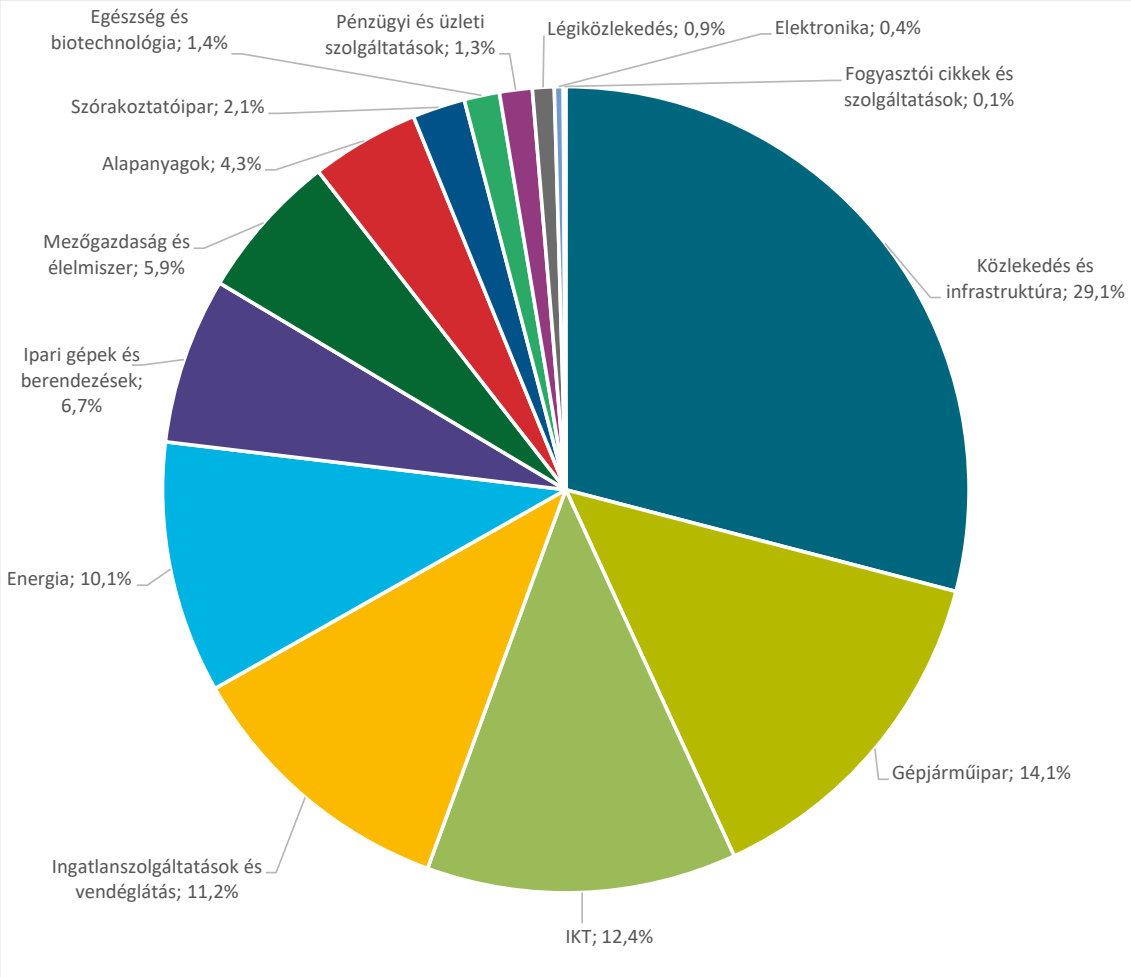

Forrás: Rhodium Group, 2020.

28 Néhány példa a **kínai befektetők Unión belüli jelentős tulajdonszerzésére**:

- 2012: Energias de Portugal 3,5 milliárd USA-dollárért. Villamosenergia-szolgáltató vállalat, Portugália.
- 2014: CDP Reti 2,8 milliárd USA-dollárért. Holdingtársaság, közműszolgáltató, Olaszország.
- 2015: Pirelli 7,7 milliárd USA-dollárért. Gépjárműipari berendezések és alkatrészek, Olaszország.
- 2017: Logicor 14 milliárd USA-dollárért. Szállítási szolgáltatások és logisztika, Egyesült Királyság[26].

[26] Rhodium Group, Cross Border Monitor (CBM): „People's Republic of China < > *European Union Direct Investment*", 2019. első negyedévi aktualizált kiadás: nyilvános változat, New York, 2019.

4. Az Számvevőszék által készített összeállítás az Uniót érintő kockázatokról és lehetőségekről

29 Az Unió és Kína közötti kapcsolatokkal és különösen a kínai beruházási stratégia okozta kihívásokkal foglalkozó szakpolitikai dokumentumok megtervezésekor, kidolgozásakor és végrehajtásakor a Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ azonosítják és értékelik a vonatkozó kockázatokat és lehetőségeket. E szervezeti egységek szerint ez a folyamatos értékelés több forrásból származó információkon alapul, ideértve más uniós szolgálatokat, a tagállamokat, harmadik országokat, valamint különböző szakpolitikai területeken dolgozó szakértőket. Ugyanakkor nem találtunk a kínai beruházási stratégiából fakadóan **az Uniót érintő kockázatokra és lehetőségekre vonatkozó, hivatalos formába öntött átfogó elemzést** sem.

30 Áttekintésünk keretében ezért – nyilvánosan elérhető információk alapján és szakértőkkel konzultálva – összeállítottuk saját listánkat arról, hogy milyen kockázatok és lehetőségek rejlenek Kína beruházási stratégiájában. Egy nemzetközi kockázatkezelési keretrendszer alkalmazásával[27] **a kockázatokra és a lehetőségekre összpontosítottuk, és ezeket típusonként osztályoztuk**, az alábbiak szerint.
A kockázatok/lehetőségek részletesebb leírását és forrásait a ***VI. melléklet*** ismerteti. Míg e kockázatok és lehetőségek mindegyike Kínára vonatkozik, az Unió más országokkal fenntartott kapcsolataira is vonatkoztathatóak. Bizonyos kockázatok és lehetőségek közvetlenül az Uniót érinthetik, míg mások a harmadik országokban folytatott uniós szakpolitikákra lehetnek hatással.

31 A ***2. táblázat*** a Számvevőszék által a kockázatokról készített áttekintést mutatja be. A **kockázatok** több mint fele politikai vagy gazdasági jellegű. Emellett léteznek másfajta – társadalmi, technológiai, jogi és környezeti jellegű – kockázatok is. Az ezen áttekintésben felsorolt 18 kockázat listája nem kimerítő jellegű, és a kockázatok nem egyenlő súlyúak – némelyik alapvetőbb veszélyt jelent az Unió számára, mint mások. A ***3. háttérmagyarázat*** példaképpen bemutat néhány kockázatot.

---

[27] „Integrating with Strategy and Performance”, *Enterprise Risk Management*, A Treadway-bizottság támogató szervezeteinek bizottsága (COSO), 2017. június.

2. táblázat. Kína beruházási stratégiájából eredő uniós kockázatok

Típus	#	A kockázat áttekintése
Politikai	R.1.	Az érzékeny/stratégiai európai eszközökbe történő kínai beruházások hatással lehetnek a biztonságra/közrendre
	R.2.	A BRI-vel kapcsolatos együttműködésről szóló egyetértési megállapodások egyes tagállamok általi aláírása alááshatja az Unió egységét
	R.3.	A BRI-projektek gyengíthetik a tagállamok stratégiai nemzeti infrastruktúra feletti ellenőrzését, ami geopolitikai következményekkel járhat
	R.4.	A kínai beruházások bővítik a határokon átnyúló összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrát, amelyet transznacionális szervezett bűnözés/csempészet céljára is igénybe vesznek
Gazdasági	R.5.	Hiányzik a kölcsönösség az Unió és Kína közötti kapcsolatokban a kínai vállalatok tisztességtelen gazdasági előnyéből adódóan
	R.6.	Hiányzik az Unió és Kína infrastrukturális programjai közötti koordináció, ami az összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrák hiányosságaihoz vezethet, illetve olyan beruházási projektekhez, amelyek más projektekkel versenyeznek vagy párhuzamosan futnak azokkal
	R.7.	Uniós és harmadik országok kezelhetetlen adósságát kínai állami tulajdonú vállalatok finanszírozzák, ami nemteljesítés esetén stratégiai biztosítékok elvesztéséhez vezet
	R.8.	A Kínába irányuló kikényszerített technológiatranszfer miatt romlik az Unió hosszú távú versenyképessége
	R.9.	Az Unió az előállítási költségek alatti áron hoz be Kínából származó árukat
	R.10.	A fő kínai beszállítókkal kialakított ellátási láncokat érő negatív sokkok hatással vannak az uniós gazdaságra
Társadalmi	R.11.	A külföldi beruházásokban szerepet vállaló kínai vállalatok nem tartják tiszteletben a munkavállalói/szociális jogokat
Technológiai	R.12.	A BRI nem felel meg kellően az uniós adatbiztonsági szabályoknak, ami miatt az Unió sebezhetővé válik a kibertámadásokkal szemben
	R.13.	A kínai közlekedési infrastruktúra nem felel meg az uniós/nemzetközi előírásoknak, a kedvező hatások elvesznek
Jogi	R.14.	A kínai beruházások nem felelnek meg az uniós pénzügyi szabályozásnak (például pénzmosás kapcsán)
	R.15.	Szabálytalanul ítélnek oda uniós infrastrukturális projekteket mesterségesen alacsony kínai ajánlatoknak
	R.16.	A kínai importtal kapcsolatos vám- és héacsalás hatással van az uniós saját források kiszámítására
Környezeti	R.17.	Kínai vállalatok nem tartják tiszteletben a fenntarthatóságra irányuló uniós/nemzetközi környezetvédelmi vagy irányítási normákat
	R.18.	A globalizált világ fokozott összekapcsoltsága (beleértve a BRI mentén futó kínai szállítási útvonalakat) a betegségek gyorsabb terjedése révén hatással van a közegészségügyre

Megjegyzés(*): A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ a politikai valóságból fakadóan nem tekintik relevánsnak a kockázatot, és úgy ítélik meg, hogy az infrastruktúra koordinációjának kérdése nem összeegyeztethető az aktuális uniós szakpolitikával.

Forrás: Európai Számvevőszék (ECA).

3. háttérmagyarázat

A kínai beruházási stratégia Uniót érintő kockázatai: néhány példa

Harmadik országok túlzott eladósodottsága és stratégiai biztosítékok elvesztése

A BRI végrehajtása érdekében Kína anélkül kölcsönzött pénzeszközöket, hogy kellően figyelembe vette volna a projektek hosszú távú fenntarthatóságát, emellett kevéssé volt tekintettel a hitelfelvevők költségvetési helyzetére. Ez hozzájárult olyan harmadik országok **túlzott eladósodottságához**, mint Pakisztán, Tádzsikisztán, Kirgizisztán, Srí Lanka, a Maldív-szigetek és az uniós tagjelölt Montenegró[28]. Ez a kockázat akár az Uniót is fenyegetheti, ha a tagállamokban ilyen BRI finanszírozású projekteket valósítanak meg.

Az **R.7.** kockázat tekintetében voltak példák arra, hogy stratégiai jelentőségű nemzeti infrastruktúrát használtak biztosítékként. A Srí Lanka-i Hambantota nemzetközi kikötője nemzeti és stratégiai jelentőségű. 2017-ben Srí Lanka kormánya elmaradásba került a törlesztéssel, és a kikötőt 1,12 milliárd USA-dollárért 99 éves lízing keretében átadták a China Merchants Port Holdingsnak[29].

Szellemi tulajdon és technológiatranszfer

A fenti ***2. táblázatban*** ismertetett kockázatok között sok az olyan, amely megvalósulása esetén negatívan hatna az EU–Kína kapcsolatokon belüli kölcsönösség és egyenlő versenyfeltételek biztosítására. Az **R.8.** számú kockázat említést tesz az európai vállalkozások által kínai vállalatok számára történő technológiatranszferről. Az Európai Unió Kínai Kereskedelmi Kamarája által közzétett, vállalkozói bizalomra vonatkozó 2019. évi felmérésben a válaszadók 20%-a számolt be arról, hogy a kínai piaci hozzáférés fenntartása érdekében kénytelen volt technológiát átadni, ami jól mutatja a kölcsönösség hiányát az Unió és Kína közötti kapcsolatokban[30].

---

[28] Hurley, J., Morris, S. és Portelance, G., „Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective”, *Center for Global Development*, CGD Policy Paper 121, 2018. március.

[29] Ferchen, M., és Perera, A., „Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street”, *Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy*, 2019. július; Panda, A. „Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease”, The Diplomat, 2017. december.

[30] Business Confidence Survey 2019, Az Európai Unió Kínai Kereskedelmi Kamarája.

Környezetvédelmi előírások és éghajlatváltozás

Az **R.17.** kockázat középpontjában az áll, hogy kínai vállalatok nem tartják tiszteletben az Unió környezetvédelmi előírásait. Az európai zöld megállapodás[31] kiemelt prioritás az Európai Bizottság számára. Ennek egyik célkitűzése, hogy 2050-re megvalósuljon a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Bár az Egy övezet, egy út kezdeményezés második nemzetközi együttműködési fórumán 2019-ben elhangzott a bejelentés, miszerint „nyitott, zöld és tiszta együttműködésre" kerül sor[32], a BRI-nek továbbra is vannak széntüzelésű erőműre irányuló projektjei. Ilyen kínai hitelből finanszírozott projektet terveznek megvalósítani a potenciális uniós tagjelölt Bosznia-Hercegovinában[33].

Közegészségügy

A mostani COVID-19világjárvány rámutatott a globalizált világ összekapcsoltságából eredő közegészségügyi kockázatra. Ez a kockázat világszerte számos országot érint. Tanulmányok kimutatták, hogy a kórokozók immár távolabbra jutnak el, gyorsabban és nagyobb mennyiségben, mint korábban[34]. Mivel jelenleg Kína világszerte vezető közlekedésiinfrastruktúra-szolgáltató, az **R.18.** kockázat rávilágít arra, miként jelenthetnek közegészségügyi kockázatot a BRI mentén futó új szállítási útvonalak az Unióban és szomszédságában, amennyiben nem biztosítottak a megfelelő ellenőrzések és higiéniai óvintézkedések.

32 A ***3. táblázat*** a Számvevőszék által a lehetőségekről készített áttekintést mutatja be. Valamennyi felsorolt **lehetőség** politikai és gazdasági természetű. Példákkal a ***4. háttérmagyarázat*** szolgál.

[31] Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

[32] Hszi Csin-ping, a Kínai Népköztársaság elnökének vitaindító beszéde az Egy övezet, egy út kezdeményezés második nemzetközi együttműködési fórumának nyitóünnepségén, a Kínai Népköztársaság Külügyminisztériuma, Peking, 2019. április 26.

[33] Mardell, J., „China's Belt and Road Partners Aren't Fools", *Foreign Policy*, 2019. május.

[34] Tatem, A.J., Rogers, D.J. és Hay, S.I., „Global Transport Networks and Infectious Disease Spread", Advances in Parasitology, Elsevier Public Health Emergency Collection, 62. kötet, 2006.

3. táblázat. Kína beruházási stratégiájából eredő uniós lehetőségek

Típus	#	A lehetőségek áttekintése
Politikai	O.1.	Az Unión belüli kínai beruházások az erősebb bilaterális kapcsolatok révén előmozdíthatják a közös érdekeket
	O.2.	A kínai beruházások hozzájárulnak a békéhez és a biztonsághoz az Unió szomszédságában, illetve a fejlődő országokban
Gazdasági	O.3.	Az EU–Kína kapcsolatok növelik a nemzetközi hitelezési kapacitásokat, elősegítve a gazdasági növekedést
	O.4.	Az Unió szomszédságában, illetve a fejlődő országokban végrehajtott kínai beruházások előmozdítják az Unió céljainak elérését, javítva a gazdasági növekedést
	O.5.	Az euró erősödik azáltal, hogy Kína devizatartalékait euróra váltják euróban denominált eszközök megszerzéséhez.
	O.6.	A BRI bővíti a kereskedelmet azáltal, hogy javítja az összeköttetéseket, és csökkenti a kereskedelem költségeit az Unióban és más országokban
	O.7.	A BRI biztosítja a (kereskedelmi) vasút további fejlesztését az Unión belüli tengeri és légi közlekedés alternatívájaként
	O.8.	A BRI helyreállítja az Unióba irányuló, illetve onnan kiinduló áruforgalom egyensúlyát
	O.9.	A BRI ösztönzőleg hat a vámszabályok észszerűsítésére az összeköttetések javítása érdekében
	O.10.	Uniós vállalatok közlekedési infrastruktúrát építenek Közép-Ázsiában, a készségek Unió és Kína közötti esetleges megosztásával
	O.11.	Az Unió legfrissebb technológiáknak való kitettsége lehetőséget kínál a digitalizációval kapcsolatos uniós normák és képességek előmozdítására
	O.12.	Az Unió diverzifikálja a külföldi beruházások tulajdonlásához kapcsolódó kockázatokat, csökkentve az egyetlen országtól való potenciális függőséget
	O.13.	Egyes uniós ágazatok, köztük a felsőoktatás, a kutatás, valamint a kreatív és kulturális ágazatok hasznot húznak a Kínával fennálló együttműködésből és cserékből

Forrás: Európai Számvevőszék.

4. háttérmagyarázat

A kínai beruházási stratégia révén az Unió számára kínálkozó lehetőségek: példák

Jobb összeköttetések és áruforgalom

A COSCO Shipping Corporation Ltd (COSCO), egy kínai állami tulajdonú vállalat részesedéssel rendelkezik különböző európai kikötőkben működő terminálokban, például Valenciában, Rotterdamban, Antwerpenben és Pireuszban.

A **pireuszi kikötő** esetében például:

— 2016 augusztusa óta a COSCO Shipping Group az I. terminált üzemeltető Pireuszi Kikötői Hatóság többségi tulajdonosa,

— a II. terminált pedig a COSCO Pacific működteti egy 2008-ban aláírt 35 éves koncesszió keretében.

A Pireuszi Kikötői Hatóság és a COSCO közötti megállapodás révén javultak az összeköttetések (**O.6.**) és javult a teherforgalom (**O.8.**). A megállapodás lehetővé tette az új mólókba történő beruházást, valamint a vasúti összeköttetés kialakítását a kikötő termináljai és a nemzeti vasúthálózat között. A Világbank jelentése[35] szerint 2007 és 2016 között Pireusz éves konténerforgalma 168%-kal nőtt. A görög kikötő továbbra is egyre előrébb kerül a ranglistákon, és 2019-ben a konténervolument tekintve egyike volt Európa négy legfontosabb kikötőjének Rotterdam, Antwerpen és Hamburg után.

Tudományos és kutatási együttműködés

Az **O.13.** lehetőségben említetteknek megfelelően előnyök származhatnak a tudományos és kutatási együttműködésből. Az olyan uniós ágazatok számára, mint a felsőoktatás, a kutatás, illetve a kreatív és kulturális ágazatok, előnyösek lehetnek az Erasmus+ programon és a Jean Monnet tevékenységeken keresztül Kínával fennálló tudományos csereprogramok, valamint a „Horizont 2020” keretprogram révén megvalósuló kutatási kezdeményezések. 2019 márciusában 1034 kínai kutató vett részt Marie Skłodowska-Curie-cselekvésekben. A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ szerint ehhez a lehetőséghez bizonyos kockázatok is társulnak, például a kölcsönösség hiánya.

[35] „Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors”, *Világbank-csoport*, 2019. június.

5. Az Unió válasza Kína beruházási stratégiájára

Az Unió irányítási mechanizmusai

33 Az uniós kereten belüli hatáskörök közé tartozik a jogalkotás a különböző szakpolitikai területeken. Az Unió és a tagállamok egyaránt rendelkeznek hatáskörökkel a Kína beruházási stratégiájára adott uniós válaszhoz kapcsolódó szakpolitikai területeken. Egyes területek – például a nemzetbiztonság – a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak. Más területeken, például a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok tekintetében az Uniónak van kizárólagos hatásköre. Egyes területeken – például az energiaügy és a közlekedés területén – ezek a hatáskörök megoszlanak, ami azt jelenti, hogy az Unió és a tagállamok egyaránt fogadhatnak el jogszabályokat.

34 Előfordulhat, hogy több, eltérő véleményen lévő és eltérő megközelítést alkalmazó döntéshozó (pl. uniós intézmény és nemzeti kormány) jelenik meg azokon a szakpolitikai területeken, ahol előnyös lehetne az összehangolt uniós megközelítés, de ahol **az Unió és a tagállamok egyaránt gyakorolnak hatásköröket** (lásd az 5G biztonságával kapcsolatos példát: ***5. háttérmagyarázat***), ami **megnehezíti az Unió egészét érintő kihívások** időben történő, összehangolt **kezelését**.

5. háttérmagyarázat

Az 5G biztonsága és a tagállamok

A kínai 5G berendezések kritikus fontosságú uniós infrastruktúránál történő alkalmazását sokan potenciális kockázatnak tekintik. Az 5G technológia olyan terület, ahol az összehangolt uniós megközelítés előnyökkel járhat, különös tekintettel a kiberbiztonsági aggályokra, amelyek hatással lehetnek a belső piac működésére.

A nemzetbiztonságot érintő kizárólagos hatáskörükre tekintettel a tagállamok eltérő válaszokat adnak az 5G vonatkozásában a Kínával történő együttműködés kérdésére. Vannak, akik óvatosan állnak hozzá, de továbbra is együttműködnek a kínai Huawei technológiai vállalattal az 5G hálózatok kiépítése érdekében, például Németország és Belgium esetében. A Cseh Köztársaság ellenben leállította az 5G technológiát kínáló kínai szolgáltatókkal való együttműködést, miután a Nemzeti Kiberbiztonsági Központjuk 2018-ban figyelmeztetést adott ki.

Azt követően, hogy az Európai Tanács 2019-ben összehangolt megközelítésre hívott fel az 5G-vel kapcsolatban, a Bizottság ajánlást adott ki a tagállamoknak az 5G hálózatok kiberbiztonságáról szóló iránymutatásokkal. Ezt 2020 januárjában a nemzeti kockázatcsökkentési intézkedésekkel kapcsolatos uniós eszköztár követte. Végeredményben az 5G-vel kapcsolatos összehangolt uniós megközelítés a tagállamok egyeztetett álláspontjától fog függeni.

35 Az EU–Kína stratégiával kapcsolatos szakpolitikai intézkedésekre (lásd: ***4. táblázat***) a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által közösen közzétett „**közlemények**” tesznek javaslatot. Ezeket vagy belső uniós jogi aktusok (rendeletek vagy irányelvek) révén hajtják végre, amelyeket a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek kell elfogadnia, vagy külpolitikai álláspontok révén, amelyeket a Tanács hoz meg. **E konszenzusos döntéshozatali folyamat hátránya az a kockázat, hogy nem lehet időben reagálni az Unió előtt álló kihívásokra.**

Az Unió intézményes válasza

A fő stratégiai dokumentumok kidolgozásának folyamata

36 Ebben a szakaszban azt mutatjuk be, miként alakul a kulcsfontosságú uniós stratégiai dokumentumok kidolgozásának folyamata az EU–Kína stratégia tekintetében, különös tekintettel a következőkre:

- az uniós fellépésre vonatkozó stratégiai keret;
- az érintett felek bevonása a folyamatba.

37 A Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője több stratégiai dokumentumot tett közzé együttesen az Unió és Kína közötti kapcsolatokra vonatkozóan, amelyek tartalmazzák a kínai beruházási stratégiára adott intézményes uniós választ. A *9. ábra* ismerteti az **EU–Kína stratégia időrendi áttekintését**, a többéves pénzügyi keretekre (TPK-k) is kiterjedően, és az egymással átfedésben lévő időkeretekkel szemlélteti a rendszer összetett voltát. Léteznek egyéb releváns stratégiai dokumentumok is, amelyek hozzájárulnak az Unió Kínával kapcsolatos szakpolitikáihoz. Ezek a dokumentumok nem kifejezetten Kínára összpontosítanak, ideértve például az új európai iparstratégiát (2020. március) vagy az „Európa digitális jövőjének alakítása” című digitális stratégiát (2020. február).

9. ábra. Az EU–Kína stratégia időrendi áttekintése, a többéves pénzügyi keretekre kiterjedően

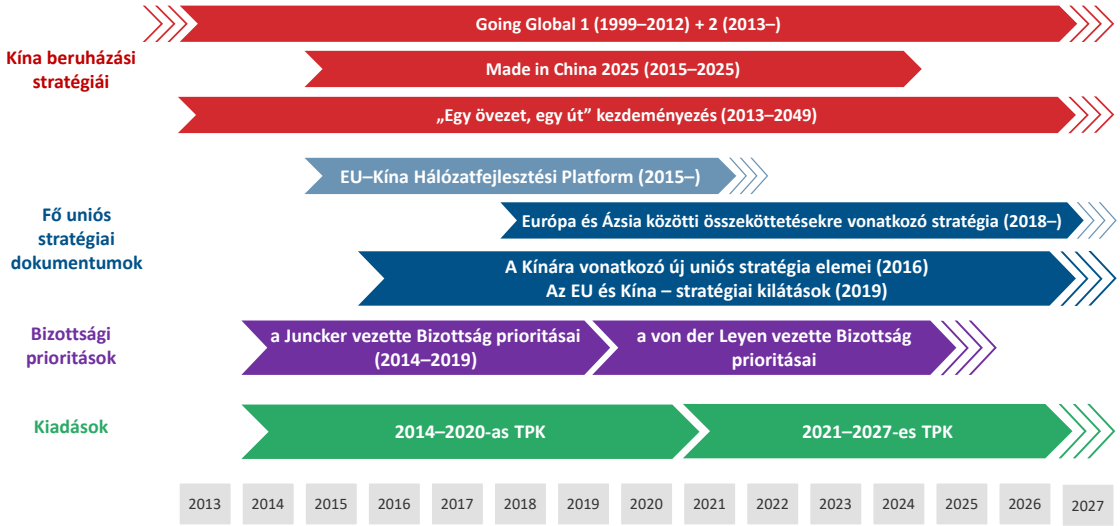

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió nyilvános dokumentumai alapján.

38 A Juncker-Bizottság **tíz uniós szakpolitikai prioritást** határozott meg a 2014 és 2019 közötti időszakra[36]. A **9. prioritás – „Európa erősebb globális szerepvállalása”** tekintetében a Bizottság 2016. évi munkaprogramja (CWP)[37] tett első ízben említést a kétoldalú kapcsolatok elmélyítésének és a testre szabott stratégiai megközelítések aktualizálásának célkitűzéséről, különösen Kína vonatkozásában. Ez a prioritás – a **6. prioritás – „Kiegyensúlyozott és progresszív kereskedelempolitika a globalizáció előnyünkre fordítása érdekében”** mellett – az összekapcsoltság koherens megközelítéséhez kívánt hozzájárulni: a Kínával folytatott kereskedelem és beruházások elmélyítése az egyenlő versenyfeltételek biztosításával, szellemi tulajdonhoz fűződő jogok, védelem, a csúcstechnológiával kapcsolatos fokozott együttműködés, a gazdasági reformról szóló párbeszéd, emberi jogok és éghajlat-politikai intézkedések[38]. Ezzel összefüggésben 2015-ben a Kínával folytatott együttműködés fokozása érdekében létrejött az **EU–Kína Hálózatfejlesztési Platform** (lásd: ***6. háttérmagyarázat***).

---

[36] „The Juncker Commission’s ten priorities, An end-of-term assessment”, részletes elemzés, *Az Európai Parlament Kutatószolgálata (EPRS)*, 2019. május.

[37] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A Bizottság 2016. évi munkaprogramja – Lejárt a szokványos megoldások ideje”, Strasbourg, 2015. október 27., COM(2015) 610 final.

[38] Európai Külügyi Szolgálat, „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa. Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan”, az Unió globális stratégiája, 2016. június, 37–38. oldal.

6. háttérmagyarázat

Az EU–Kína Hálózatfejlesztési Platform

2015 szeptemberében az Európai Bizottság és a kínai Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság egyetértési megállapodást írt alá egy hálózatfejlesztési platform létrehozásáról.

A platform átfogó célkitűzései a következők:

— az információcsere erősítése;

— a zökkenőmentes közlekedési kapcsolatok előmozdítása és elősegítése, valamint a vonatkozó szakpolitikák és projektek – azaz az uniós Transzeurópai hálózatok (TEN-T) és a kínai BRI – közötti szinergiák kialakítása, valamint

— együttműködési lehetőségek megteremtése kínai és uniós vállalkozások számára, valamint nyitott, átlátható környezet és egyenlő versenyfeltételek kialakítása a közlekedés területén és más területeken történő beruházáshoz.

A platform legmagasabb szintje az elnökök éves ülése, amely csúcstalálkozók eredményeit közös nyilatkozatban teszik közzé.

Áttekintésünk elkészítésének idején a platform legjelentősebb eredménye az volt, hogy elkészült **az Európa és Kína közötti átfogó, vasúton alapuló közlekedési folyosókról szóló közös tanulmány**[39] feladatmeghatározása (2019) a legmegfelelőbb és legfenntarthatóbb átfogó, vasúton alapuló közlekedési folyosók meghatározására irányulóan.

[39] Terms of Reference of the Joint Study on Sustainable Railway-based Transport Corridors between Europe and China, a DG MOVE honlapja, utolsó frissítés: 2020. június 9.

39 2019 szeptemberében a von der Leyen vezette Bizottság közzétette a 2019 és 2024 közötti időszakra vonatkozó iránymutatásokat[40], amelyek **hat alapvető prioritást** jelölnek meg. Noha nincs kifejezetten megemlítve, **az EU–Kína szakpolitika több bizottsági kezdeményezéssel érintkezik**, ideértve különösen az alábbiakat:

- az Unió nemzetközi tárgyalásokban játszott szerepe annak érdekében, hogy Európa legyen az első klímasemleges kontinens;
- közös normák kidolgozása a következő generációs technológiák (például az 5G hálózatok) vonatkozásában, valamint az emberek felkészítését szolgáló oktatás és készségfejlesztés;
- az Unió harca a bűnözőkkel szemben, valamint a vámunió erősítése az egységes piac jobb védelme érdekében;
- az Unió egyedülálló márkanevének erősítése a felelős globális vezető szerep tekintetében.

40 A közelmúltban három fő stratégiai dokumentum rögzítette a kínai beruházási stratégiára adandó intézményes uniós választ. Lásd: ***4. táblázat***.

[40] von der Leyen, U., „Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára (2019–2024): Ambiciózusabb Unió. Programom Európa számára”, 2019.

4. táblázat. A kínai beruházási stratégiára adott uniós intézményi válaszlépést meghatározó három fő stratégiai dokumentum áttekintése

Közlemény	*Áttekintés*
„A Kínára vonatkozó új uniós stratégia elemei” – 2016. június	o Az Unió Kínával kapcsolatos jelenlegi szakpolitikáinak alapja o 47 fő intézkedés o Az Unió érdekeinek védelme érdekében a Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ a különbségek konstruktív megközelítésére alapozva előmozdítja az ENSZ három pillére által alátámasztott egyetemes értékeket o Emlékezteti a tagállamokat, hogy a Kínával kötött kétoldalú megállapodásoknak tükrözniük és védeniük kell az Unió érdekeit o Kimondja, hogy a stratégia végrehajtását rendszeresen felülvizsgálják és szükség szerint aktualizálják
„Az Európa és Ázsia közötti összeköttetések – Az uniós stratégia építőelemei” – 2018. szeptember	o Ennek a fenntartható, átfogó és nemzetközi szabályokon alapuló összeköttetésről szóló stratégiai dokumentumnak ugyan nem Kína áll a középpontjában, de az Unió és Ázsia – és ezáltal Kína – fenntartható, átfogó és a nemzetközi szabályokon alapuló összekapcsolására irányuló stratégiáról szól. o 17 fő intézkedés o A fő célok: 1) Az Európa és Ázsia közötti közlekedési, energetikai és digitális hálózatok fejlesztéséhez való hozzájárulás 2) A nem uniós országokkal, régiókkal és nemzetközi szervezetekkel való partnerségek erősítése Ázsiában 3) Az együttműködés fokozása az oktatás, a kutatás, az innováció, a kultúra, a sport és a turizmus területén
„Az EU és Kína – stratégiai kilátások” – 2019. március	o Három fő célkitűzés: 1) Az Unió Kínával folytatott együttműködésének elmélyítése a közös érdekek globális szinten történő előmozdítása érdekében, világosan meghatározott érdekek és elvek alapján 2) A gazdasági kapcsolatok kiegyensúlyozottabbá és kölcsönösebbé tételére való törekvés 3) A változó gazdasági realitásokhoz való alkalmazkodás és az Unió saját belső szakpolitikáinak és ipari bázisának erősítése o 10 fő intézkedés

Forrás: A Bizottság és a főképviselő közös közleményei, JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final és JOIN(2019) 5 final.

41 A fenti három stratégiai dokumentumot a Tanács megvitatta: az első két stratégiát teljes egészében támogatták, az utolsó dokumentum (a 2019-es stratégiai kilátások) esetében pedig a javaslatok többsége kapott támogatást.

42 A szóban forgó **stratégiai dokumentumok kidolgozásának folyamata** során belső konzultációkra került sor a Bizottság szervezeti egységeivel és az EKSZ-szel.
A tagállamokkal történő külső konzultációra a Tanács általi elfogadás előtt került sor, a vonatkozó tanácsi munkacsoportokban és bizottságokban tartott eszmecserék révén, valamint nemzeti üzleti szövetségek és politikai alapítványok keretében. A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ szerint azonban nem folytattak konkrét és célzott konzultációt a tagállamokkal és a külső érdekelt felekkel a 2019. évi EU–Kína stratégiai kilátások esetében, mivel gyorsan és egységesen kellett reagálni. Ehelyett teljes mértékben a 2018-as és 2019-es év során ezekkel az érdekelt felekkel Kínáról folytatott széles körű megbeszéléseket vették figyelembe. A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ megjegyzi, hogy ez magyarázza a 2019. évi stratégiai kilátások kedvező fogadtatását.

43 A stratégiai dokumentumok 74 fellépést tartalmaznak. A ***VII. melléklet*** ezeket az uniós reagálás 10 tágabb területe szerint csoportosítja. Ezeket az ***5. táblázat*** foglalja össze.

5. táblázat – A Számvevőszék összeállítása a 74 fellépés tíz tematikus kategóriájáról

Kategória	A fellépések száma
A) Az uniós értékek előmozdítása az ENSZ három pillére mentén (emberi jogok, béke és biztonság, fejlesztés)	7
B) Az Unió egységének megőrzése	5
C) Kölcsönösség a kapcsolatrendszer kiegyensúlyozása és az egyenlő versenyfeltételek érdekében	17
D) Az uniós belső piacra gyakorolt torzító hatások megelőzése	2
E) Fenntartható gazdasági fejlődés és jó kormányzás	16
F) Az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezet védelme	4
G) Globális közegészségügyi kérdések	1
H) A békével és a biztonsággal kapcsolatos együttműködés elmélyítése	10
I) A kultúrák közötti megértés és az innováció területén történő együttműködés előmozdítása	4
J) Tágabb külpolitikai megközelítés	8

Forrás: Európai Számvevőszék.

AzUniót érintő kockázatokra és lehetőségekre adandó válasz összehangolása

44 Ebben a szakaszban ismertetjük, miként igazodnak az uniós fellépések a 4. szakaszban kiemelt kockázatokhoz és lehetőségekhez. A kockázatokat és a lehetőségeket tematikus kategóriákhoz rendeltük hozzá (lásd: ***5. táblázat***) és összekapcsoltuk a három stratégiai dokumentum 74 fellépésével (lásd: ***VII. melléklet***), és készítettünk egy összeállítást (lásd: ***VIII. melléklet***).

45 Az áttekintés során megállapítottuk, hogy **az említett stratégiai dokumentumokban szereplő fellépések szinte valamennyi kockázatot és lehetőséget érintenek, három kockázat kivételével**:

- R.6.: fennáll a kockázata annak, hogy **hiányzik az Unió és Kína infrastrukturális programjai közötti koordináció**, ami az összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrák hiányosságaihoz vezethet, illetve olyan beruházási projektekhez, amelyek más projektekkel versenyeznek vagy párhuzamosan futnak azokkal[41];

- R.10.: annak a kockázata, hogy a fontos kínai beszállítókkal működő ellátási láncokat érő **sokkok negatív hatással vannak az uniós gazdaságra**;

- R.18.: annak kockázata, hogy **a globalizált világ fokozott összekapcsoltsága** (beleértve a BRI mentén futó kínai szállítási útvonalakat) a betegségek gyorsabb terjedése révén **hatással van a közegészségügyre**.

46 Több kezdeményezés is indult a kölcsönösség, az egyenlő versenyfeltételek és az uniós belső piacra gyakorolt torzító hatás megelőzése érdekében (az ***5. táblázat*** C és D tematikus kategóriái). A ***7. háttérmagyarázat*** példákat mutat be a folyamatban lévő konkrét uniós fellépésekre, amelyekre a 2019-es stratégiai kilátások részeként kerül sor.

7. háttérmagyarázat

A kölcsönösséggel és az uniós belső piacra gyakorolt torzító hatás megelőzésével kapcsolatban folyamatban lévő uniós fellépések: példák

Kétoldalú átfogó beruházási megállapodás (CAI) megtárgyalása Kínával

Az Unió egyensúlyba kívánja hozni az Unió és Kína közötti piacok nyitottságát, kezelni kíván néhány, az egyenlő versenyfeltételeket érintő kulcskérdést, illetve egyetlen átfogó EU–Kína beruházási megállapodással kívánja felváltani a Kína és a tagállamok közötti kétoldalú beruházási megállapodásokat (lásd: ***64***. bekezdés). A tárgyalások 2012-ben kezdődtek, és a 2019. április 9-i 21. EU–Kína csúcstalálkozón az Unió és Kína elkötelezte magát amellett, hogy elérik az átfogó beruházási megállapodás 2020-as megkötéséhez szükséges előrelépéseket.

[41] Lásd: a ***2. táblázat*** alatti megjegyzés.

A stratégia végrehajtása

47 Az alábbiakban bemutatjuk az EU–Kína stratégia végrehajtásának folyamatát, kitérve annak két alapvető elemére, nevezetesen a végrehajtással és a finanszírozással kapcsolatos felelősségi körökre[42].

48 Az összesen 74 fellépés közül 34 uniós fellépés, 38 kétoldalú fellépés, amelyeket az Uniónak és Kínának is meg kell valósítania, két esetben pedig Kína egyoldalú fellépése szükséges. **A fellépések végrehajtásával kapcsolatos felelősségi körök az adott szakpolitikai területtől függenek**, anélkül, hogy kifejezetten le lennének osztva. A Bizottságnál például a Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság felügyeli a közlekedéssel kapcsolatos reagálást, míg az energiával kapcsolatosért az Energiaügyi Főigazgatóság felel. Ez a felelősségi körökkel kapcsolatos megközelítésmód fokozott koordinációt tesz szükségessé a fellépések sikeres végrehajtása érdekében.

49 **Az EU–Kína stratégia végrehajtására úgy került sor, hogy előtte nem értékelték a** stratégia – többek között az infrastruktúrához kapcsolódó – fellépéseihez **szükséges uniós finanszírozást**, és **nem különítettek el erre semmilyen uniós pénzeszközt.** A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ szerint ennek elvégzése nem kötelező és nem is szükséges, és – a többi stratégiai partnerrel folytatott gyakorlattal összhangban – úgy vélik, hogy az EU–Kína fellépések többsége a meglévő uniós programokból származó finanszírozást vesz igénybe.

50 E megközelítés hátránya, hogy jelenleg **nem lehet teljes képet kapni** az EU–Kína stratégia végrehajtásához felhasznált **uniós kiadásokról**, noha ilyen kiadási tételek léteznek. Emellett találtunk példákat arra, hogy az uniós költségvetés a kínai beruházási stratégia részét képező projekteket finanszírozott. Miközben ezek a projektek elsősorban az uniós szakpolitikai programok célkitűzéseihez voltak hivatottak hozzájárulni, egyben a kínai beruházási stratégia részét képező projekteket is finanszíroztak (lásd: ***8. háttérmagyarázat***).

[42] C(2018) 7703, 2018. november 21. – Közlemény az Európai Bizottságnak: „Irányítás az Európai Bizottságban”.

8. háttérmagyarázat

Kínai beruházási stratégiai projektek uniós finanszírozása Európában

A horvátországi Pelješac-híd

A Bizottság 2017-ben 357 millió euró összegű kohéziós politikai forrást különített el, amely a horvátországi Pelješac-híd költségeinek 85%-át volt hivatott fedezni. A projekt célja a Dubrovnik környéki déli térség összekapcsolása Horvátország szárazföldi részének többi területével. 2018-ban a horvát hatóságok a China Road and Bridge Corporation állami tulajdonú vállalat által vezetett kínai konzorciumnak ítéltek oda egy jelentős építési szerződést a híd vonatkozásában[43], ezáltal egy olyan projektnek nyújtottak támogatást, amely a kínai beruházási stratégia részét képezi[44].

Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD)

Az Unió az EBRD nemzetközi pénzügyi intézmény legnagyobb adományozója. Az EBRD nagymértékben szerepet vállalt számos, a BRI-folyosók mentén fekvő ország gazdaságában, ahol az erőteljesebb és fenntarthatóbb növekedéshez fejleszteni kell az infrastruktúrát. Kína 2016-ban csatlakozott részvényesként az **EBRD**-hez azzal a céllal, hogy beruházási lehetőségeket nyisson meg Kelet-Európában, amely régió a BRI útvonala mentén helyezkedik el[45].

51 Az Unió emellett az uniós költségvetésen kívüli, **az Európai Beruházási Banktól (EBB)** vagy **az Európai Beruházási Alaptól (EBA)** származó pénzügyi eszközöket is igénybe vesz a kínai beruházási stratégiában való együttműködéshez (lásd: ***9. háttérmagyarázat***).

---

[43] Silk Road Briefing, „Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Pelješac Bridge in Croatia Raises Eyebrows”, *Silk Road Briefing*, 2018. május 10.

[44] Blockmans, S., és Hu., W., „Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road”, *Európai Politikai Tanulmányok Központja (CEPS)*, 2019. március.

[45] Makocki, M., „China’s Road: into Eastern Europe”, *az Európai Unió Biztonságpolitikai Kutatóintézete (EUISS)*, 2017. február.

9. háttérmagyarázat

Uniós pénzügyi eszközök bekapcsolódása a kínai beruházási stratégiába Európában

Európai Beruházási Bank (EBB)

Az **EBB csoport** projekteket finanszíroz Kínában. 2018 májusában az EBB megállapodást írt alá (300 millió euró összegről) a kínai Exim Bankkal, éghajlattal kapcsolatos beruházásokra irányulóan. A megállapodás a vízügy, a szennyvízkezelés, az energia és a közlekedés ágazatában megvalósuló projektek finanszírozását célozta[46].

Európai Beruházási Alap (EBA)

Az **EBA** és a Selyemút Alap (a BRI mentén fekvő országokra irányuló kínai állami tulajdonú beruházási alap) a kínai BRI és a „Juncker-terv" közötti szinergiák kialakítása érdekében 2017-ben egyetértési megállapodást írt alá a Kína–EU társbefektetési alap létrehozásáról, amely 500 millió euró összegű beruházási támogatást volt hivatott nyújtani[47] olyan vállalatok számára, amelyek képesek a nemzetközi terjeszkedésre. A megállapodás olyan ágazatokat vett célba, amelyek esetében jelentős a Kína és a Nyugat közötti, határokon átnyúló szinergia[48].

A stratégia nyomon követése és értékelése, valamint a stratégiáról történő jelentéstétel

52 Az, ahogyan a fellépéseket meghatározták, megnehezíti végrehajtásuk előrehaladásának nyomon követését. **54%-uk (40 fellépés)** konkrét, ezek meghatározott eredmények elérését irányozzák elő („**konkrét fellépések**"). Ezekhez a fellépésekhez **nem kapcsolódnak teljesítménymérési módszerek (például mutatók)**. A fennmaradó **46% (34 fellépés)** általánosságban van meghatározva, **kitűzött célok** nélkül; ezek nem rögzítenek elérendő eredményeket („**általános fellépések**").

---

[46] Európai Beruházási Bank, „China Climate Eximbank Framework Loan", *EIB*, 2017. szeptember 21.

[47] Európai Beruházási Alap, „EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million *Silk Road Fund equity investment initiative*", *EBA*, 2017. június 2.

[48] Európai Beruházási Alap, „First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan", *EBA*, 2018. augusztus 6.

53 A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ szerint a 74 fellépés nyomon követését a vonatkozó főigazgatóságok rendszeresen elvégzik. **Erre vonatkozó dokumentációt csak a 2019-es EU–Kína stratégiai kilátások tíz fellépésénél találtunk.**

54 Ami a jelentéstételt illeti, áttekintésünkből kiderült, hogy a Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ által kiadott vezetőségi jelentésekben – azaz az éves irányítási tervekben és az éves tevékenységi jelentésekben – szereplő néhány hivatkozástól eltekintve **nem készül külön beszámoló külső és belső célokra a három fő stratégiai dokumentumról**.

55 A Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentéseiben találtunk bizonyos információkat az EU–Kína stratégia végrehajtásáról és értékeléséről, és megállapítottuk, hogy a 2019-es EU–Kína stratégiai kilátások megszövegezése a meglévő EU–Kína stratégiáról szóló 2016-os közlemény felülvizsgálatán alapult. Ugyanakkor **nincs tervbe véve a három stratégia külön értékelése**.

56 A 74 fellépés nyomon követésének, értékelésének és a vonatkozó jelentéstételnek ez a megközelítése megnehezíti annak tisztázását, hogy megfelelően megtörténik-e a kockázatok csökkentése, illetve hogy teljes mértékben kihasználják-e a lehetőségeket a kínai beruházási stratégia által támasztott kihívások tekintetében (lásd: ***29***–***32***. bekezdés).

A tagállamok válasza

57 A tagállamok kétoldalú alapon együttműködhetnek Kínával, amire az alábbiakban olvashatók példák.

58 Kína keretrendszert alakított ki a **17 közép- és kelet-európai (KKE) országgal történő együttműködéshez** (lásd: ***10. ábra***) – ez az úgynevezett „17+1” (korábban „16+1”) együttműködés – **az üzleti és beruházási kapcsolatok előmozdítása** céljából. A keretrendszer 2012-ben Budapesten jött létre Kína és a kommunista rendszerek örökségét hordozó 16 közép- és kelet-európai ország együttműködéseként.

10. ábra. Az Unió tagállamai és a KKE-országok

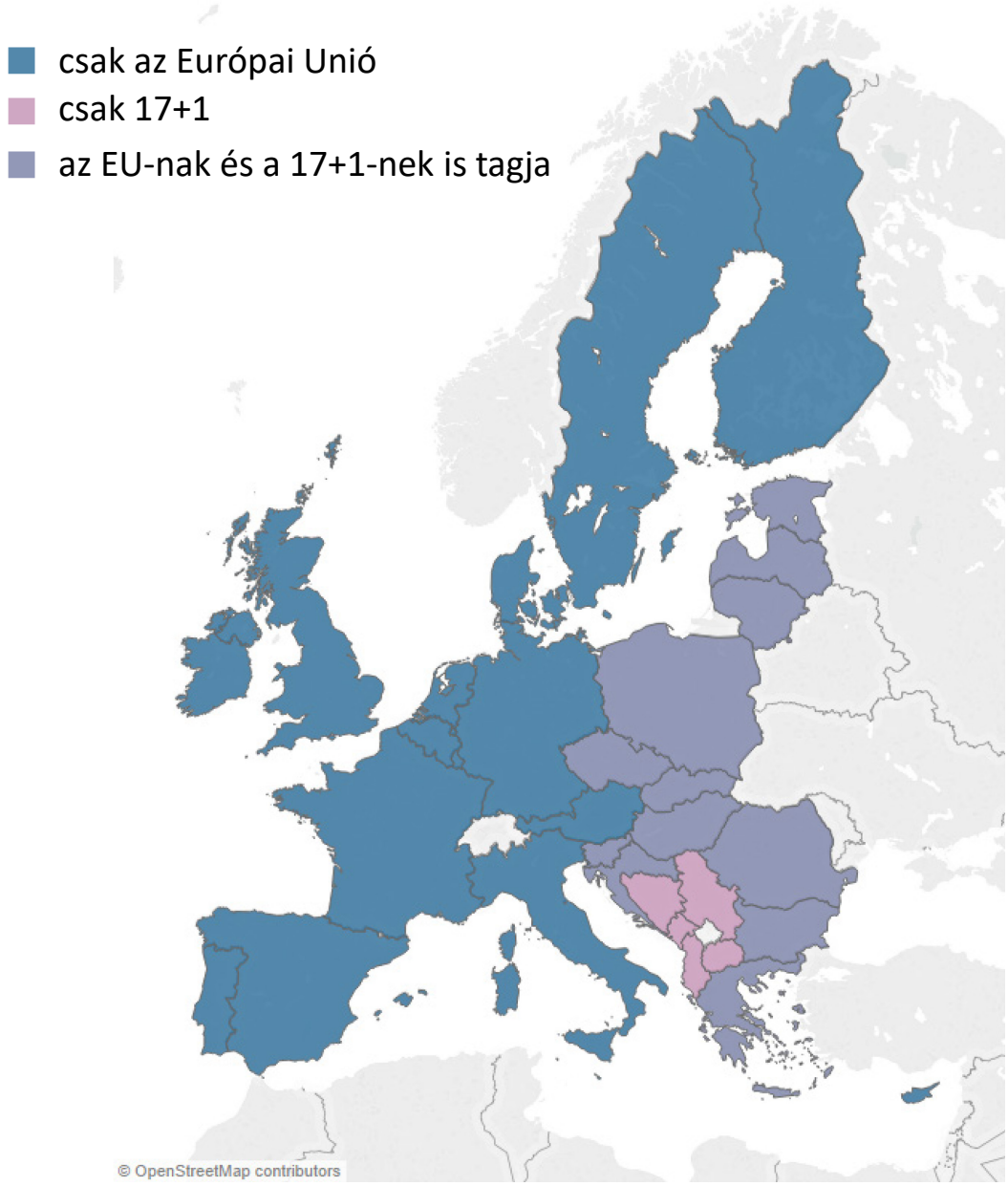

Forrás: Európai Számvevőszék a Bizottság információi alapján, Térképvázlat ©OpenStreetMap, a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozó adatközlők.

59 A 17+1 együttműködési keretrendszer országai közül 12 uniós tagállam. Ezek a keretrendszer alapján kétoldalú kapcsolatokat tartanak fenn Kínával[49], ami **kockázatot jelent az uniós fellépés egységességére nézve**. Ezenkívül **a 17+1 keretrendszer hatással lehet a Nyugat-Balkánt érintő uniós szakpolitikák végrehajtására is**, mivel a 17+1 keretrendszer öt országa nyugat-balkáni állam, tagjelölti vagy potenciális tagjelölti státusszal.

60 Az Eurostat adatbázisa azt mutatja, hogy a 17+1 ország nem vonzott nagy mértékben kínai FDI-t (lásd: ***11. ábra***). A beruházások öt tagállamban összpontosultak (Cseh Köztársaság, Görögország, Lengyelország, Litvánia és Magyarország). A 17+1 országból a Cseh Köztársaságba érkezett a legtöbb kínai befektetés, a jelentések szerint 686 millió euró értékben (állomány), ami az Unión belüli teljes kínai FDI (állomány) 0,3%-át teszi ki.

11. ábra. Kínai FDI (állomány) a közép- és kelet-európai országokban 2017 végén

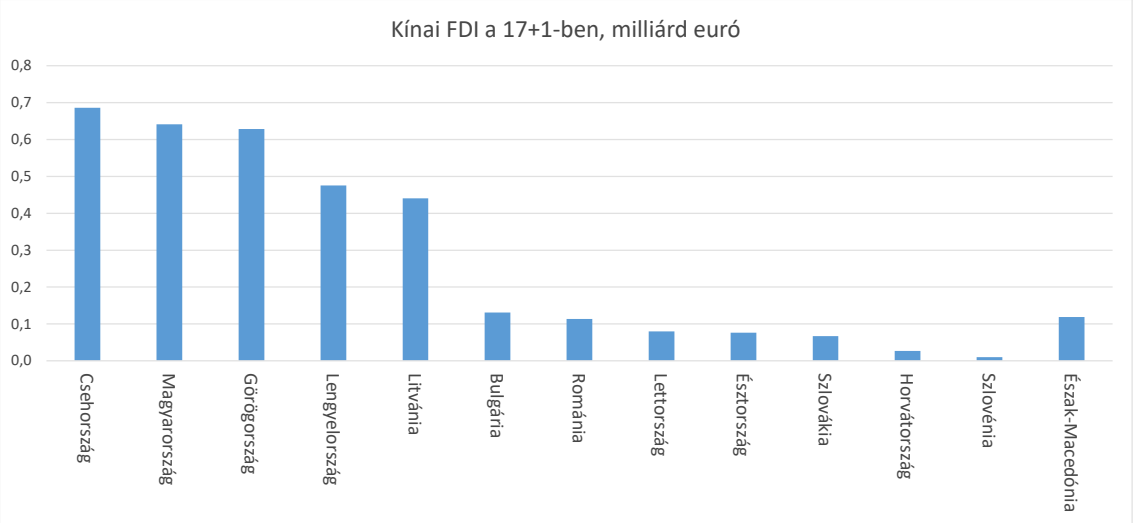

Forrás: Az Eurostat FDI-statisztikái.

[49] *Külkapcsolatok Európai Tanácsa (ECFR)*, „China's Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation", 2016. december.

61 A tagállamok és Kína közötti kapcsolatokat, valamint a bizonyos területeken folytatott együttműködésüket egyetértési megállapodások révén öntik hivatalos formába. Ezek az egyetértési megállapodások az **együttes fellépésre irányuló közös szándékot** fejezik ki, **jogi kötelezettségvállalás** nélkül. Mostanáig **15 tagállam írt alá egyetértési megállapodást Kínával a BRI-hez kapcsolódó beruházásokról és projektekről** (lásd: ***6. táblázat***).

6. táblázat. A tagállamok és Kína között a BRI-vel kapcsolatban megkötött egyetértési megállapodások

Uniós tagállam	A BRI-vel kapcsolatos egyetértési megállapodás aláírásának éve
Bulgária	2015
Cseh Köztársaság	2015
Magyarország	2015
Lengyelország	2015
Románia	2015
Szlovákia	2015
Lettország	2016
Horvátország	2017
Észtország	2017
Görögország	2017
Litvánia	2017
Szlovénia	2017
Málta	2018
Olaszország	2019
Luxemburg	2019

Forrás: Európai Számvevőszék, nyilvánosan elérhető információk alapján.

62 **A tagállamok egyéb egyetértési megállapodásokat is kötöttek** számos különböző területen, a nukleáris együttműködéstől kezdve (a francia New Areva és a Kínai Nemzeti Nukleáris Vállalat között, 2018)[50] a „testvérrepülőtéri kapcsolat" kialakításáig (Kína–Finnország, 2016)[51].

63 Egy tanácsi határozat kimondja[52], hogy a nemzeti és az uniós kereskedelempolitika következetességének biztosítása érdekében a tagállamok kötelesek tájékoztatni a Bizottságot a harmadik országokkal megkötendő, gazdasági és ipari együttműködésre vonatkozó megállapodásokról. A Bizottság elmondása szerint az áttekintésünk időpontjáig **egyetlen ilyen, tagállamok által aláírt egyetértési megállapodásról sem kaptak tájékoztatást**.

64 A kétoldalú beruházási megállapodás (BIT) két ország között létrejött, az egyes országokból származó **beruházók** egymás területén végrehajtott **beruházásainak előmozdításáról és védelméről** szóló megállapodás. **Írország kivételével valamennyi tagállam kötött kétoldalú beruházási megállapodást Kínával.** A legtöbb kétoldalú beruházási megállapodást 2000 előtt írták alá; a jelenleg hatályban lévő legrégebbi kétoldalú beruházási megállapodás 1982-ben jött létre Svédország és Kína között[53]. Az Unió ezeket a kétoldalú beruházási megállapodásokat egyetlen átfogó EU–Kína beruházási megállapodással kívánja felváltani (lásd: ***7. háttérmagyarázat***).

---

[50] World Nuclear News, „France and China enhance nuclear energy cooperation", *World Nuclear News*, 2018. január 10.

[51] Finnország Külügyminisztériuma, „Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023", *UMFI*, 2017. április, 27. o.

[52] A Tanács 74/393/EGK határozata (1974. július 22.) a tagállamok és harmadik országok közötti együttműködési megállapodáshoz szükséges konzultációs eljárás létrehozásáról.

[53] ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia, „International Investment Agreements Navigator (China)", *Investment Policy Hub*, 2019.

65 Az FDI biztonsági és közrendi okokból történő átvilágítására irányuló, nemrégiben elfogadott közös uniós keretrendszeren[54] belül a tagállamok **saját nemzeti átvilágítási mechanizmusaikat** alkalmazzák[55]. Ezek a mechanizmusok jelentős különbségeket mutatnak a **hatókörüket** tekintve (az unión belüli, illetve kívüli FDI felülvizsgálata; eltérő átvilágítási küszöbértékek, a védelmi ágazaton túlmenően lefedett ágazatok köre), valamint a **kialakításukat** illetően (az FDI előzetes engedélyezése vagy utólagos átvilágítása)[56]. 2019 decemberében 14 tagállamban működött FDI-átvilágítási mechanizmus. E tagállamok a következők: Dánia, Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Románia, valamint Finnország.

66 **Több tagállam szakpolitikai dokumentumokat tett közzé** a Kínával fenntartott kapcsolataira vonatkozóan, ideértve például a következőket:

- a svéd kormány közleménye: „Approach to matters relating to China” [A Kínával kapcsolatos ügyek megközelítése] (2019. szeptember),
- a „The Netherlands and China: a new balance” [Hollandia és Kína: új egyensúly] című dokumentum (2019. május),
- a „Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023” [Kína és Finnország közös cselekvési terve egy jövőorientált, új típusú, együttműködésen alapuló partnerség előmozdítására irányulóan a 2019 és 2023 közötti időszakra] (2019. január),
- valamint a „China-Denmark Joint Work Programme (2017–2020)” [Kína–Dánia közös munkaprogram 2017–2020] (2017. május).

---

[54] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/452 rendelete (2019. március 19.) az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról; a rendeletet 2019 március 19-én fogadták el, de 2020. október 11-étől alkalmazandó.

[55] „List of screening mechanisms notified by Member States”, *Screening of foreign direct investment*, az Európai Bizottság hírarchívuma, 2019. április 10.

[56] „EU framework for FDI screening”, EPRS tájékoztató, 2018. január.

67 A kínai beruházási stratégiából eredő kihívások nagy része esetében a reagálás az uniós intézmények és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozik (lásd a ***33***. és ***34***. bekezdést). Több forrás is arról számol be, hogy a tagállamok a Kínával folytatott kétoldalú kapcsolataik során gyakran a **saját nemzeti érdekeik** szerint járnak el, és erről **nem minden esetben tájékoztatják a Bizottságot, vagy hangolják össze lépéseiket a Bizottsággal**, amikor ez szükséges lenne[57]. Ennek következtében az uniós intézmények és a tagállamok válaszlépéseit nehéz összehangolni.

[57] Pl. az Európai Parlament Kutatószolgálata (EPRS) (2019), Tájékoztató az Európai Parlament részére: *„State of play of EU-China relations”*, valamint Poggetti, L., „Europe’s search for a China strategy”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 2019. június 7.

6. Záró észrevételek és kihívások

68 Ez a szakasz az áttekintésünkkel kapcsolatos záró észrevételeinket ismerteti. Emellett rámutat néhány kihívásra, amelyeket áttekintésünk során a Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájára történő uniós reagálás irányításával kapcsolatban tártunk fel. Ezeket megvitattuk a Bizottság szervezeti egységeivel és az Európai Külügyi Szolgálattal, és szükség esetén hivatkoztunk véleményükre.

69 Kína az 1980-as évek óta „államilag vezérelt beruházási stratégiát" hajt végre egy erős exportorientált gazdaság megvalósítása érdekében. E hosszú távú stratégia két fő pillére a 2013-ban elindított BRI, valamint a 2015-ben útjára indított MIC 2025 ipari stratégia. A BRI a legjelentősebb, gazdasági növekedésre irányuló kínai beruházási stratégia. Célja, hogy növekedjen Kína befolyása külföldön, és azon belül az Európai Unióban. A szakértők körében nincs konszenzus azzal kapcsolatban, hogy miként lehet meghatározni e kezdeményezés nagyságrendjét és kiterjedését. **A BRI komplex kezdeményezés, amely folyamatosan fejlődik, és ezért nehezen kezelhető kérdés az uniós politikai döntéshozók számára.**

70 Az Unió elkötelezett amellett, hogy biztosítottak legyenek **az egyenlő versenyfeltételek és a kölcsönösség az Unió és Kína között**. A kínai beruházási stratégiának azonban részei az állami tulajdonú vállalatok, amelyek kínai állami finanszírozásban részesülnek. Az uniós szabályok értelmében az ilyen támogatásokat – amennyiben valamely tagállam nyújtaná őket – állami támogatásként kezelnék. Ez az eltérő bánásmód torzíthatja a versenyt az Unió belső piacán. Emellett a külföldi beruházások tekintetében Kína az Unióhoz képest kevésbé nyitott.

71 Mivel korlátozottan állnak rendelkezésre nyilvános információk, nem lehet pontos átfogó képet adni azokról az Unión belüli kínai beruházásokról, amelyek Kína beruházási stratégiájához (azaz a BRI-hez és a MIC 2025-höz) kapcsolódnak. Ezért a magas szintű elemzéshez az Unión belüli kínai külföldi befektetések összességére vonatkozóan nyilvánosan elérhető adatokat hívtuk segítségül. Ezen adatok áttekintése alapján megállapítottuk, hogy az Unión belüli kínai beruházások növekedtek, de továbbra is viszonylag alacsony szintűek; 1995-ben az FDI 0,3%-át tették ki, ami 2018-ra 3%-ra nőtt. Az is kitűnik, hogy **a 2000 és 2019 között az Unióban végrehajtott kínai beruházások stratégiai jelentőségű ágazatokat is érintenek, valamint hogy ezen időszak alatt az Unión belüli kínai beruházások több mint felét állami tulajdonú vállalatok valósították meg**. Ugyanakkor nehéz volt hiánytalan és időszerű **adatokhoz jutni és ezáltal átfogó képet kapni**.

1. számú jövőbeni kihívás:

Hogyan lehetne hiánytalanabb és időszerűbb adatokkal és statisztikákkal szolgálni a Kína Unión belüli beruházási stratégiájának részét képező beruházásokra vonatkozóan, jobb információkkal segítve ezáltal a Kínával kapcsolatos uniós döntéshozatalt.

72 Az Unió és Kína közötti kapcsolatokkal foglalkozó szakpolitikai dokumentumok megtervezésekor, kidolgozásakor és végrehajtásakor a Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ azonosítják és értékelik a vonatkozó kockázatokat és lehetőségeket. Ugyanakkor nem találtunk **a kínai beruházási stratégiából fakadóan az Uniót érintő kockázatokra és lehetőségekre vonatkozó, hivatalos formába öntött átfogó elemzést** sem. Áttekintésünk keretében 18 kockázatot és 13 lehetőséget tartalmazó saját listát állítottunk össze Kína beruházási stratégiájával kapcsolatban.

2. számú jövőbeni kihívás:

Miként lehetne hivatalos formába öntött, átfogó és naprakész elemzést végezni az Unió számára jelentkező kockázatokról és lehetőségekről, segítve a kínai beruházási stratégia által támasztott összes különféle kihívás kezelését. Ez az elemzés kiterjedne az annak megállapításához szükséges releváns adatok és információk szisztematikus gyűjtésére és nyomon követésére, hogy milyen valószínűséggel merülhetnek fel a kockázatok és a lehetőségek, és milyen potenciális hatással járnának.

73 Az Unió és a tagállamok egyaránt rendelkeznek hatáskörökkel a Kína beruházási stratégiájára adott uniós válaszhoz kapcsolódó szakpolitikai területeken. Előfordulhat, hogy több, eltérő véleményen lévő és eltérő megközelítést alkalmazó döntéshozó (pl. uniós intézmény és nemzeti kormány) jelenik meg azokon a szakpolitikai területeken, ahol előnyös lehetne az összehangolt uniós megközelítés, de ahol **az Unió és a tagállamok egyaránt gyakorolnak hatásköröket**, ami **megnehezíti az Unió egészét érintő kihívások** időben történő, összehangolt **kezelését**.

74 Az EU–Kína stratégiával kapcsolatos szakpolitikai intézkedésre a Bizottság és a főképviselő által közösen kiadott „**közlemények**” tesznek javaslatot. Ezeket vagy belső uniós jogi aktusok (rendeletek vagy irányelvek) révén hajtják végre, amelyeket a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek kell elfogadnia, vagy külpolitikai álláspontok révén, amelyeket a Tanács hoz meg. **E konszenzusos döntéshozatali folyamat hátránya az a kockázat, hogy nem lehet időben reagálni az Unió előtt álló kihívásokra.**

75 A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ három fő stratégiai dokumentumot tett közzé az EU–Kína kapcsolatokra – és azon belül a kínai beruházási stratégiára adandó uniós válaszra – vonatkozóan (a Kínára vonatkozó 2016. évi uniós stratégia, az Európa és Ázsia összekapcsolására vonatkozó 2018. évi stratégia, valamint a 2019. évi EU–Kína stratégiai kilátások). A 2018. évi stratégiai dokumentumnak ugyan nem Kína áll a középpontjában, de az Unió és Ázsia – és ezáltal Kína – fenntartható, átfogó és a nemzetközi szabályokon alapuló összekapcsolására irányuló stratégiáról szól. Áttekintésünk szerint e kockázatok túlnyomó többségét a Bizottság szolgálatai és az EKSZ különböző szakpolitikai kezdeményezéseik és intézkedéseik révén fedezik, **három kockázat kivételével**:

- Annak a kockázata, hogy **hiányzik az Unió és Kína infrastrukturális programjai közötti koordináció**, ami az összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrák hiányosságaihoz vezethet, illetve olyan beruházási projektekhez, amelyek más projektekkel versenyeznek vagy párhuzamosan futnak azokkal. A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ a politikai valóságból fakadóan nem tekintik relevánsnak a kockázatot;

- annak a kockázata, hogy a fontos kínai beszállítókkal működő ellátási láncokat érő **sokkok negatív hatással vannak az uniós gazdaságra**;

- annak kockázata, hogy **a globalizált világ fokozott összekapcsoltsága** (beleértve a BRI mentén futó kínai szállítási útvonalakat) a betegségek gyorsabb terjedése révén **hatással van a közegészségügyre**.

3. számú jövőbeni kihívás:

Hogyan lehetne javítani az EU–Kína stratégiában rögzített 74 fellépés végrehajtását, különös tekintettel a kölcsönösség előmozdítására és az uniós belső piacon jelentkező torzító hatások megelőzésére, és hogyan lehetne kezelni a következő kockázatokat: hiányosságok és átfedések kialakulása az összeköttetésekhez szükséges infrastruktúrában, más projektekkel versenyző vagy azokkal párhuzamosan futó beruházási projektek, az ellátási láncokat érő sokkok és a betegségek terjesztése.

76 **Az EU–Kína stratégia végrehajtására úgy került sor, hogy előtte nem értékelték a** stratégia fellépéseihez **szükséges uniós finanszírozást**, és **nem különítettek el erre semmilyen uniós pénzeszközt**. Áttekintésünk során kiderült, hogy bár **ilyen kiadások léteznek, nehéz átfogó képet kapni** az elköltött uniós pénzeszközökről vagy a különböző érintett pénzügyi eszközökről. Továbbá volt olyan uniós finanszírozás, amely a kínai beruházási stratégia részét képező projekteket finanszírozott Európában, ami alááshatja a jelenlegi EU–Kína stratégiát.

4. számú jövőbeni kihívás:

Miként érhető el a stratégia fellépéseinek végrehajtásához szükséges uniós finanszírozás előzetes értékelésével, e finanszírozás elkülönítésével és a kapcsolódó kiadások áttekintésével, hogy az uniós döntéshozók tökéletesíthessék az EU–Kína stratégia kialakítását és nyomon követését.

77 A 74 fellépés meghatározásának módja **megnehezíti végrehajtásuk előrehaladásának nyomon követését.** A fellépések végrehajtásának nyomon követését megkönnyítenék az egyértelműbb célkitűzések, például minden egyes fellépés esetében annak ismerete, hogy kinek mit kell elérnie és mikorra, valamint az, ha az előrehaladást ezekhez a célkitűzésekhez viszonyítva mérnék.

78 A Bizottság szervezeti egységei és az EKSZ szerint a fellépések nyomon követését a vonatkozó főigazgatóságok rendszeresen elvégzik. Erre vonatkozó dokumentációt csak a 2019-es EU–Kína stratégiai kilátások tíz fellépésénél találtunk. Emellett **nem készül külön beszámoló a három fő stratégiai dokumentumról, és nem tervezik értékelni sem a három stratégiát**.

79 A fellépések nyomon követésének, értékelésének és a vonatkozó jelentéstételnek ez a megközelítése megnehezíti annak tisztázását, hogy megfelelően megtörténik-e a kockázatok csökkentése, illetve hogy teljes mértékben kihasználják-e a lehetőségeket a kínai beruházási stratégia által támasztott kihívások tekintetében.

5. számú jövőbeni kihívás:

Hogyan lehet megbizonyosodni arról, hogy a kínai beruházási stratégia jelentette kihívásokat kezelik – ideértve a teljesítménymérés megerősítését, a nyomon követést, a jelentéstételt és az EU–Kína stratégiára vonatkozó értékelési szabályokat.

80 A Kína beruházási stratégiájára adott uniós válasz nem csupán az uniós intézmények kezdeményezéseiből áll, hanem az egyes tagállamok Kínával kapcsolatos egyedi fellépéseiből is. A kínai beruházási stratégiára adott egyedi tagállami válaszlépések négy területen jelennek meg:

- egyetértési megállapodások,
- kétoldalú beruházási megállapodások,
- az FDI nemzeti átvilágítása, valamint
- a tagállamok Kínával kapcsolatos szakpolitikai dokumentumai.

81 Ezenkívül Kína együttműködési keretrendszert alakított ki 17 közép- és kelet-európai országgal (ez az úgynevezett „17+1" együttműködés), amely országok közül 12 uniós tagállam, öt pedig nyugat-balkáni tagjelölt vagy potenciális tagjelölt ország. **Mivel ezek az országok** e keretrendszer révén **kétoldalú együttműködést folytatnak Kínával**, **a 17+1 együttműködési keretrendszer hatással lehet a nyugat-balkáni országokkal kapcsolatos csatlakozási stratégia eredményes végrehajtására**.

82 Több forrás is arról számol be, hogy a tagállamok a Kínával folytatott kétoldalú kapcsolataik során gyakran a **saját nemzeti érdekeik** szerint járnak el, és erről **nem minden esetben tájékoztatják a Bizottságot, vagy hangolják össze lépéseiket a Bizottsággal**, amikor ez szükséges lenne. Így például, miközben 15 tagállam egyetértési megállapodást írt alá Kínával a BRI-vel kapcsolatban, a Bizottságot ezen áttekintés időpontjáig egyetlen ilyen egyetértési megállapodásról sem tájékoztatták. Ennek következtében az Unió és a tagállamok válaszlépéseit nehéz összehangolni. Az ilyen megközelítés nem fokozza azt a gazdasági erőt, amelyet az Unió – a tagállamok egyéni fellépései helyett – egységesen fellépve képvisel a Kínával folytatott kapcsolatok során.

83 A 2019-es EU–Kína stratégiai kilátásokkal változott a hangnem az EU–Kína kapcsolatokban: Kína egyszerre jelent meg partnerként és rendszerszintű riválisként. Ahhoz, hogy hathatósan lehessen reagálni erre a geopolitikai elmozdulásra, **a tagállamoknak az uniós intézményekkel együtt Unióként kellene fellépniük**.

6. számú jövőbeni kihívás:

miként hangolhatóak össze jobban az uniós intézmények és a tagállamok által adott válaszlépések azáltal, hogy előmozdítják az Unió és Kína együttműködésével kapcsolatos, egymás közötti információcserét.

Mellékletek

I. melléklet. Szakértői testület

Név	*Beosztás*	*Szervezet*
Dr. Matt Ferchen	a globális Kína-kutatási részleg vezetője	MERICS
Kristine Berzina	vezető kutató	Alliance for Securing Democracy, Német Marshall Alap (GMF)
Prof. Jing Men	Baillet Latour az EU–Kína kapcsolatok professzora, az EU–Kína Kutatóközpont igazgatója	Európa Tanulmányok Szakkollégiuma

II. melléklet. A BRI fogalommeghatározása, céljai, beruházásai és finanszírozása

Fogalommeghatározás

A BRI a *Going Global stratégia* egyik pilléreként támogatja a *Made in China 2025 stratégiát*. Célja az összekapcsoltság előmozdítása öt különböző területen: szakpolitika, infrastruktúra, kereskedelem, valuta és az emberek. A legelső prioritás az összekapcsoltsághoz szükséges infrastruktúra, középpontban a közlekedéssel, az energiával és az információtechnológiával.

Az infrastrukturális projektbe történő beruházás révén javulnak az összeköttetések a különböző tartományok, országok és régiók között, ami végső soron elősegíti a kereskedelmet. A kedvezményezettek többségében alacsony jövedelmű országok, amelyek nagyobb eséllyel tudnak gyorsan növekedni és a kínai beruházások és export új célpontjaivá válni.

A BRI alapjául szolgáló legfontosabb feltevés az, hogy a jobb kereskedelmi infrastruktúra csökkenti a szállítási költségeket. Ez kedvezően fog hatni a nemzetközi kereskedelemre. Egy tanulmány szerint e költségek 50%-kal történő potenciális csökkentése esetén Ázsiában akár 3%-kal, míg Európában akár 6%-kal növekedne a kereskedelem[58].

Célok

- Annak lehetővé tétele, hogy Kína felhasználhassa termelési kapacitástöbbletét és devizatartalékait befektesse összekapcsoltságra irányuló projektekbe.
- A jüan/renminbi nemzetközivé tétele, ami által versenyképesebbé válna más globális valutákkal szemben.
- Kína energiaellátásának megfelelőbb biztosítása energiabeszállítóinak diverzifikálása révén.
- A kínai ipar fejlesztése a kínai beruházásokat fogadó országokból átadott csúcstechnológia alkalmazásával, és egyidejűleg a kínai szabványok exportálása. Az export fokozása révén a BRI „ösztönözni kívánja a kínai szabványok

[58] Garcia-Herrero, Al., és Xu, J., „China's Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?", *Bruegel Working Paper*, 5. sz., 2016, 7. o.

átvételét”[59]. Ilyen szabványok például az 5G technológia területén vezető *Huawei* által gyártott mobiltelefonok.

- Kína támogatása politikai és stratégiai erejének növelésében, törekedve mindeközben a szomszédokkal fennálló békés és baráti viszony fenntartására.

Beruházások és finanszírozás

A BRI-t nagyrészt a kínai állam finanszírozza. 2018 végére a számítások szerint a támogatás meghaladta a 750 milliárd USA-dollárt. Ez az összeg különböző forrásokból származik (lásd: ***12. ábra***). Ezen eszközök nagy része állami tulajdonban áll vagy állami finanszírozásban részesül. Ezek a források kedvezményes hiteleket nyújtanak, ami a BRI kockázatosabb részét jelenti, mivel a finanszírozás alacsonyabb hitelminősítésű országokba áramlik. Emiatt előfordulhat, hogy a beruházás keretében megépített – olykor nemzeti vagy stratégiai jelentőségű – infrastruktúrát nemteljesítés esetén kínai hitelezőknek adják át, különösen feltörekvő és fejlődő ország esetében.

[59] Cai P., „Understanding China’s Belt and Road Initiative”, *Lowy Institute for International Policy*, 2017. március, 9. o.

12. ábra. A BRI projekteket támogató finanszírozási források

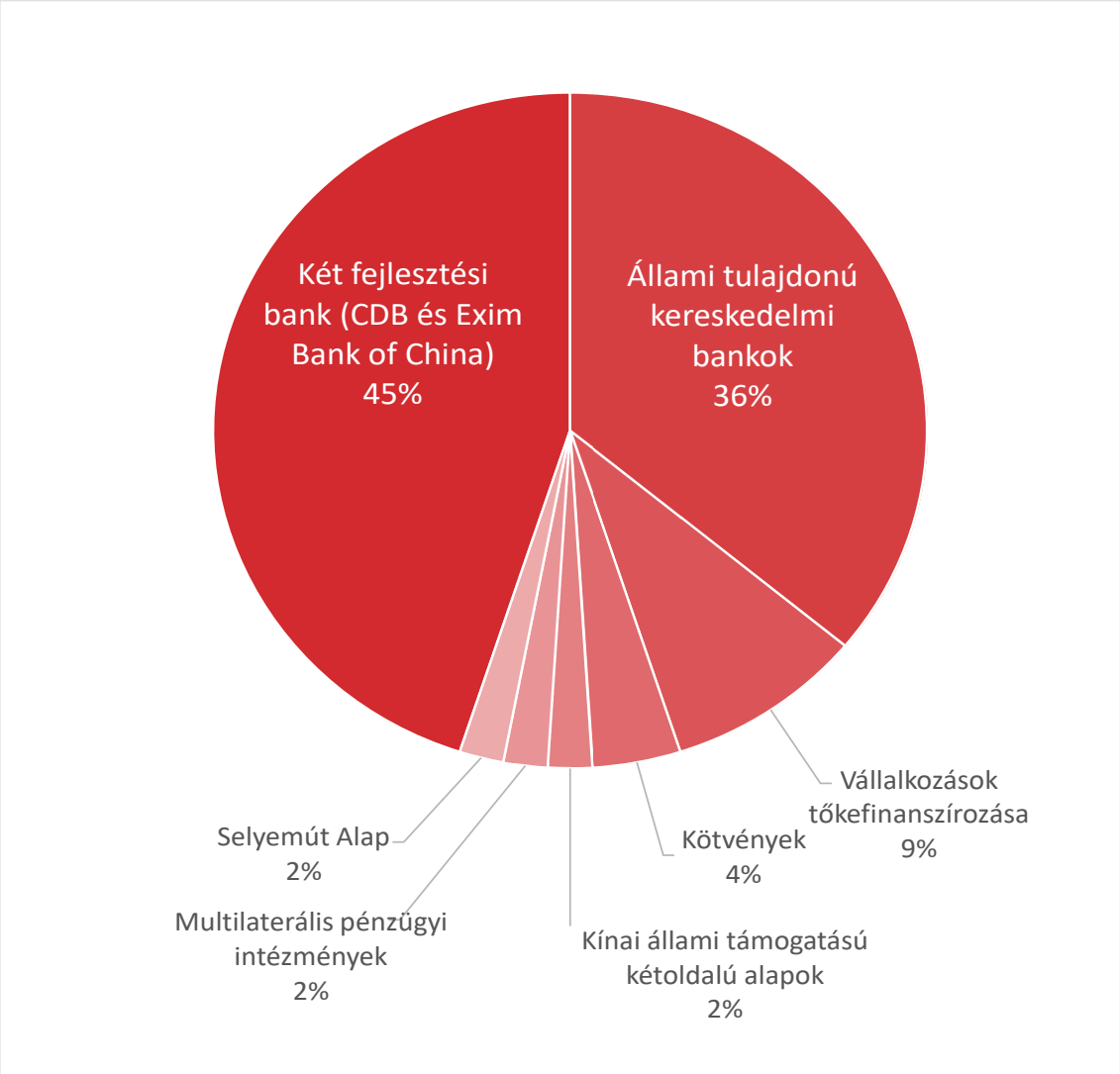

Forrás: He, A., „The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy" *CIGI Papers*, 225. sz., Centre for International Governance Innovation, 2019. szeptember.

A legtöbb ilyen hitelt az állami tulajdonú vállalatok hajtják végre. Ez a végrehajtási mód azt jelenti, hogy nem kell az infrastruktúra tulajdonosává válni, emellett hatékonyabb és eredményesebb megtartani a külföldi vállalatok meglévő irányítását és működését. Így a BRI keretében végrehajtott kínai beruházásokra főként fúziók és vállalatfelvásárlások révén kerül sor, nem pedig zöldmezős beruházásokon keresztül.

Tanulmányok azt mutatják, hogy a becslések szerint fokozódik a kereskedelem összesített növekedése (2,8% és 9,7% között a BRI-folyosó országai esetében)[60], a külföldi beruházások mértéke (4,97% az összes FDI-t tekintve a BRI-folyosó országai esetében)[61] és a globális GDP növekedése (0,7%–2,9%)[62].

[60] Világbank, „Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors", fő jelentés (angol nyelven), *Világbank-csoport*, Washington DC, 2019, 5. o.

[61] Uo., 55. o.

[62] Uo., 5. o.

III. melléklet. Az FDI-statisztikák korlátai

Az Eurostat által összeállított FDI-statisztikák korlátai a következők:

1) Nem tartalmazzák a külföldi befektetéseket, amennyiben a befektető az adott vállalkozás szavazati jogainak kevesebb mint 10%-át birtokolja. Ezek a befektetések portfólióbefektetéseknek minősülnek, és esetükben a befektetők székhelyét (vagy állampolgárságát) nem lehet megállapítani.

2) Az adatok nem mutatják a vállalatok irányítására és működésére gyakorolt befolyás egyéb formáit, ideértve például az igazgatótanácsban vagy a döntéshozatali folyamatokban való képviseletet, egyéb szerződéses indokokat vagy az alapvető technológia biztosítását.

3) A különleges célú gazdasági egységek alkalmazása nem mutatja sem a végső tulajdonos származását, sem pedig azt, hogy vannak-e aszimmetriák a befelé és a kifelé irányuló befektetésekre vonatkozó nyilatkozatokban. A Kereskedelmi Főigazgatóság arról számolt be, hogy 2016-ban összesített szinten a beáramló FDI 64%-át különleges célú gazdasági egységeken keresztül folyósították, ami számos aggályt vet fel az FDI-statisztikáknak a külföldi beruházások nyomon követéséhez történő felhasználása tekintetében.

4) A Kereskedelmi Főigazgatóság emellett megállapította, hogy amikor a kétoldalú FDI-t használják a külföldi befektetésekre vonatkozó adatok minőségének elemzéséhez, vannak az Unió nemzeti nyilatkozatai a külföldi tulajdonban álló hazai eszközökről, valamint a külföldi országok nyilatkozatai az Európában tartott eszközökről. Ez a két nyilatkozat rendszerint nem fedi egymást[63].

Az Eurostat az FDI-statisztikák minőségének javítása érdekében biztosít egy platformot a bizalmas vállalati adatok uniós tagállamok közötti cseréjéhez. Az Európai Központi Bankkal (EKB) együttműködve az Eurostat negyedévenkénti üléseket is szervez, amelyeken a jelentős bilaterális aszimmetriát mutató tagállamok vesznek részt az adatok javítása céljából.

Az Eurostat vizsgálja az olyan FDI-adatok kidolgozásának lehetőségeit, amelyek mutatják a végső befektető székhelye szerinti országot, valamint a beruházásban végsőként részesülő vállalkozás székhelye szerinti országot (végső fogadó ország).

[63] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2019) 108 final, lásd: a fenti 29. lábjegyzet, 68. és 71. o.

IV. melléklet. Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése: FDI (állomány)

13. ábra. Kínai FDI (állomány) az Unióban az Eurostat adatai alapján

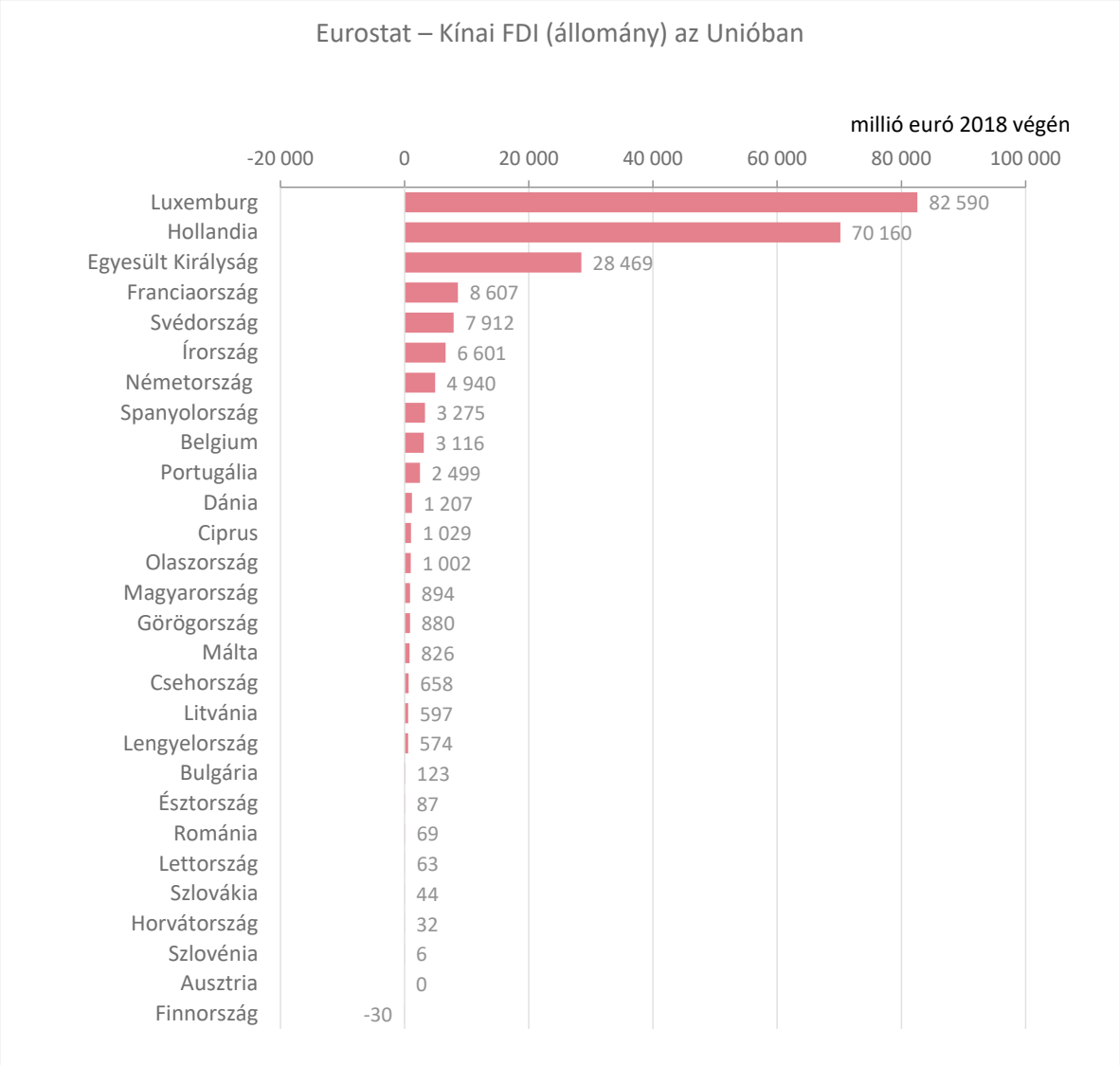

Megjegyzés: A számadat Hongkongot is magában foglalja.

Forrás: Az Eurostat adatbázisa, a legfrissebb elérhető adatok 2018 végiek.

V. melléklet. Az Unión belüli kínai beruházások áttekintése: külföldi tulajdon

14. ábra. Uniós vállalatok kínai befektetők által ellenőrzött eszközei az EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis szerint

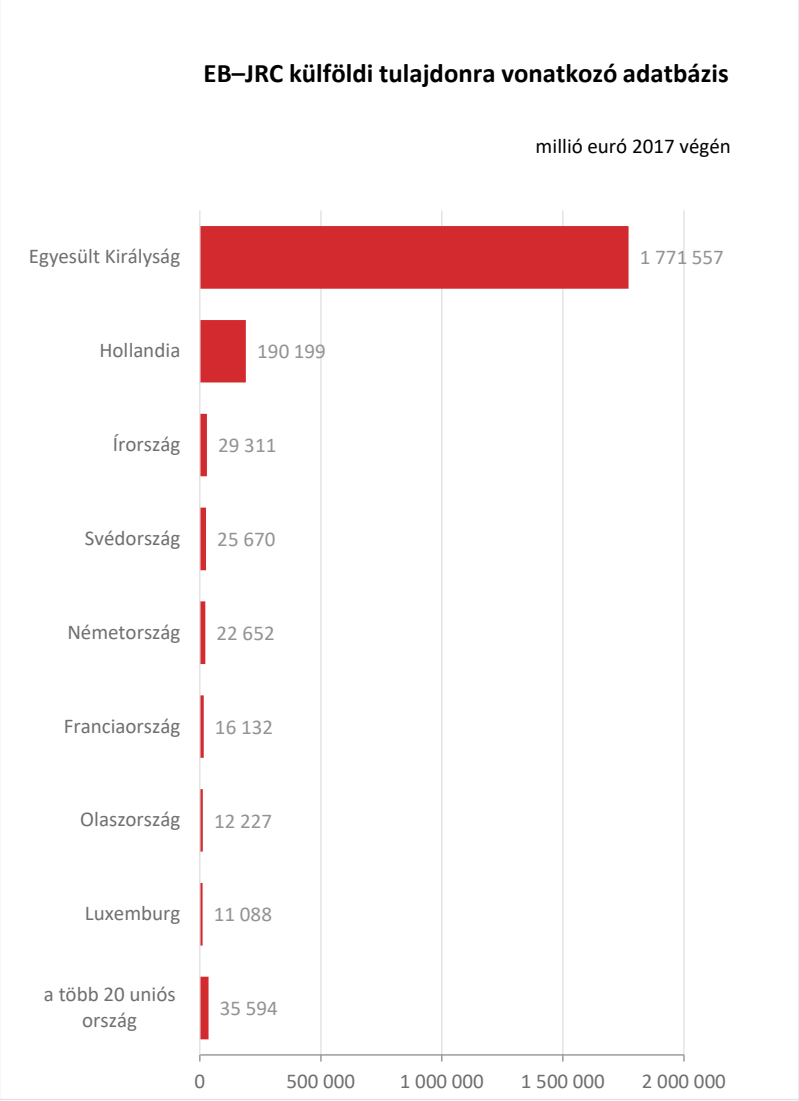

1. megjegyzés: „20 további uniós ország”: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia.

2. megjegyzés: A ***14. ábra*** az uniós vállalatok kínai befektetők által ellenőrzött teljes eszközállományát mutatja be, amely eltérhet a kínai befektetők tulajdonában lévő részesedéstől (amit a birtokolt részvények százalékos arányának és a teljes eszközállománynak a szorzata ad meg). A DG TRADE meghatározása szerint egy vállalat feletti ellenőrzéshez legalább 50,01%-os tulajdoni hányad felett kell rendelkezni, tehát az „ellenőrzés” nem feltételez 100%-os tőkerészesedést. Ezeket az adatokat a vállalatok nem konszolidált és konszolidált beszámolóinak felhasználásával (a rendelkezésre álló adatok függvényében) állítottuk össze. További információkért lásd: Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., Foreign Investment in the EU, The FOWN dataset, EUR 29 885 EN, az Európai Unió Kiadóhivatala.

Forrás: EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis, a legfrissebb elérhető adatok 2017 végiek.

VI. melléklet. A kínai beruházási stratégiával kapcsolatban az Unió tekintetében felmerülő, a Számvevőszék által összegyűjtött kockázatok és lehetőségek

KOCKÁZATOK

Kockázat (R) száma + Kockázattípus	A külső kockázatok áttekintése	A kockázat megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a kockázatok összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
R.1. Politikai	Azon kockázat, hogy az Unióban érzékeny/stratégiai eszközöket érintően végrehajtott kínai beruházások hatással lehetnek a biztonságra és a közrendre	Adatok és információk a tagállamok érzékeny/stratégiai eszközeire vonatkozóan	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, The International Spectator, 114. o., 2016. október; Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 647. o., 2017. február
R.2. Politikai	Annak kockázata, hogy egyes tagállamok egyetértési megállapodásokat kötnek Kínával az Egy övezet, egy út kezdeményezés (BRI) vonatkozásában történő együttműködésről, potenciálisan hozzájárulva az Unió egységének aláásásához	Adatok és információk a tagállamok Kínával megkötött, BRI-re vonatkozó egyetértési megállapodásairól	Casarini, N., „When All Roads Lead to Beijing. Assessing China’s New Silk Road and its Implications for Europe”, The International Spectator, 105. o., 2016. november
R.3. Politikai	Annak kockázata, hogy az Egy övezet, egy út kezdeményezés (BRI) projektjei hozzájárulhatnak a nemzeti vagy stratégiai jelentőségű kritikus infrastruktúra tagállami tulajdonlásának/ellenőrzésének gyengüléséhez, ami pedig geopolitikai következményekkel járhat az Unió egyéb partnerországhoz fűződő gazdasági kapcsolataira nézve	Lásd: R.1. és R.2. kockázat, valamint a kritikus infrastruktúrák tulajdonhányadára vonatkozó adatok és információk.	Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 646–647. o., 2017. február
R.4. Politikai	Annak kockázata, hogy a kínai beruházások bővítik a határokon átnyúló összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrát, amelyet transznacionális szervezett bűnözés/csempészet céljára használnak	Tanulmányok az összeköttetéseket szolgáló mechanizmusok eredményességéről, biztonságáról és a vonatkozó bűncselekményekről	Globális kezdeményezés a nemzetközi szervezett bűnözés ellen, „Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report”, 2–3. o., 2019. február

Kockázat (R) száma + Kockázattípus	A külső kockázatok áttekintése	A kockázat megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a kockázatok összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
R.5. Gazdasági	A kölcsönösség hiányának kockázata és a kínai vállalatok tisztességtelen gazdasági előnye az uniós vállalatokhoz képest a nem egyenlő versenyfeltételek és/vagy a WTO szabályai miatt	Tanulmányok a kínai vállalatok gazdasági előnyéről (az uniós vállalatokhoz képest) az uniós és nemzetközi piacokon zajló verseny vonatkozásában	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport, 71. és 79. o., 2018. január; Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 646. o., 2017. február
R.6. Gazdasági	Hiányzik az Unió és Kína infrastrukturális programjai közötti koordináció, ami az összeköttetéseket szolgáló infrastruktúrák hiányosságaihoz vezethet, illetve olyan beruházási projektekhez, amelyek más projektekkel versenyeznek vagy párhuzamosan futnak azokkal.	Adatok és információk, illetve tanulmányok a BRI és az összekapcsoltság területét érintő uniós programok közötti koordinációról, átfedésekről és szinergiáról, ideértve például az uniós folyosók közlekedési infrastruktúrájának kínai felhasználók általi használatát	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport”, 64–72., 84–85. o., 2018. január
R.7. Gazdasági	Annak kockázata, hogy az Európában biztosított kínai beruházások vagy hitelek csődhöz vezetnek amiatt, hogy a kínai állami tulajdonú bankok által finanszírozott projektek rosszul vannak megtervezve, vagy a kínai állami tulajdonú vállalatok kezelhetetlen adósságokat finanszíroznak az Unióban és fejlődő országokban. Amennyiben kínai finanszírozási források vesznek át eredetileg nemzetközi vagy uniós (kedvezőbb feltételeket kínáló) hitelintézetekkel megtárgyalt projekteket, ez azt eredményezheti, hogy nemteljesítés esetén nemzeti vagy stratégiai jelentőségű infrastruktúra kerül kínai hitelezők kezébe.	Adatok és információk, illetve tanulmányok az Unióban és/vagy fejlődő országokban kínai beruházások révén finanszírozott projektek és/vagy vállalatok csődjéről	OECD, „China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape”, 21. és 29. o., OECD Business and Finance Outlook 2018
R.8. Gazdasági	Annak kockázata, hogy az Unió hosszú távú versenyképessége és a versenyalapú globális innovációs dinamika kárt szenved amiatt, hogy a külföldi beruházás révén kikényszerített technológiatranszferre kerül sor	Adatok és információk, illetve tanulmányok az uniós technológia Kínának történő átadásáról	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, The International Spectator, 114. o., 2016. október; Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 646. o., 2017. február
R.9. Gazdasági	Annak kockázata, hogy az Unió az előállítási költségek alatti áron hoz be Kínából származó árukat	Adatok és információk a Kínával szembeni uniós kereskedelmi deficitre vonatkozóan	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?”, 10. o., Istituto Affari Internazionali (IAI), 2015. október

Kockázat (R) száma + Kockázattípus	A külső kockázatok áttekintése	A kockázat megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a kockázatok összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
R.10. Gazdasági	A fő kínai beszállítókkal kialakított ellátási láncokat érő negatív sokkok hatással vannak az uniós gazdaságra	Adatok Európa kínai beszállítóktól való függőségéről és azok helyettesíthetőségéről az Európán kívüli ellátási láncok tekintetében, ideértve az EKB kutatási háttéranyagait	EKB, Economic Bulletin, „Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains", 10–11. o., 2/2016. szám
R.11. Társadalmi	Az Unión kívüli külföldi beruházásokban szerepet vállaló kínai vállalatok nem tartják tiszteletben a munkavállalói/szociális jogokat	Tanulmányok a kínai vállalatok által az Unión kívül végrehajtott külföldi beruházások tekintetében a helyi munkavállalókat megillető szociális jogokra és juttatásokra vonatkozó jogszabályokról és azok betartásáról	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations", The International Spectator, 115. o., 2016. október
R.12. Technológiai	Annak kockázata, hogy a BRI nem felel meg kellően az uniós normák szerinti adatbiztonsági szabályoknak, ami sebezhetővé teszi az Uniót a kibertámadásokkal szemben (kiberbűnözés vagy kémkedés)	Tanulmányok az uniós adatbiztonsági szabályoknak való megfelelésről és általában véve a kibertámadásokról (vagy a kiberbűnözésről, illetve a kémkedésről)	Hanemann, T., Huotari, M. és Kratz, A., „Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies", 20. o., MERICS és Rhodium Group (RHG), 2019. március; Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, 647. o., 2017. február
R.13. Technológiai	Annak kockázata, hogy a kínai beruházás nem követi az európai/nemzetközi szabványokat (azaz „alacsonyabb szintű" hazai vagy „globális alapértelmezett" szabványokat alkalmaz) például a határokon átnyúló közlekedési összeköttetések megépítésekor. Az ilyen fenntarthatatlan megközelítés azt eredményezheti, hogy nem érvényesülnek az uniós szabványok kedvező hatásai olyan területeken, mint például a kereskedelem és az innováció	Tanulmányok az uniós/nemzetközi szabványok és a kínai hazai/globális alapértelmezett szabványok alkalmazásáról és a közöttük fennálló különbségekről a közlekedési összeköttetések tekintetében	OECD, „China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape", 27. o., OECD Business and Finance Outlook 2018
R.14. Jogi	Annak a kockázata, hogy a kínai beruházások nem felelnek meg az Unió pénzmosással kapcsolatos és egyéb pénzügyi előírásainak, és hiányoznak az információk a végső befektetőre vonatkozóan	Adatok és információk, illetve tanulmányok a kínai beruházásoknak a pénzmosásra vonatkozó és egyéb uniós pénzügyi előírásokkal való összhangjáról	Hanemann, T., Huotari, M. és Kratz, A., „Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies", 20. o., MERICS és Rhodium Group (RHG), 2019. március
R.15. Jogi	Annak kockázata, hogy az Unión belül szabálytalanul ítélnek oda jelentős, kínai irányítással megvalósuló infrastrukturális projekteket abból adódóan, hogy a kínai ajánlatok mesterségesen alacsonyak (vagy állami finanszírozással vannak megtámogatva)	Adatok és információk, illetve tanulmányok az infrastrukturális projektek odaítélésével kapcsolatos (Unión belüli) korrupcióról és adott esetben a kínai vállalatok részéről megvalósuló korrupcióról	Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, 646–647. o., 2017. február

Kockázat (R) száma + Kockázattípus	A külső kockázatok áttekintése	A kockázat megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a kockázatok összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
R.16. Jogi	Annak kockázata, hogy a kínai áruk uniós importjával kapcsolatban vám- és héacsalás fordul elő, ami hatással van a saját források számítására	Adatok és információk, illetve tanulmányok a vám és a héa kikerüléséről a Kínából az Unióba irányuló import esetében, amely hatással van a saját források számítására	A Számvevőszék éves jelentései, 2016–2018
R.17. Környezeti	Annak kockázata, hogy a kínai vállalatok az uniós vagy csatlakozásra váró országok közbeszerzéseiben való részvételkor nem teljesítik az uniós vagy nemzetközi szabályozási standardokat (köztük környezetvédelmi követelményeket) (például a kínai beruházások hatása az európai zöld megállapodásra).	Tanulmányok az uniós vagy nemzetközi szabályozási standardok (köztük környezetvédelmi követelmények és közbeszerzési előírások) kínai vállalatok általi betartásáról az uniós vagy csatlakozásra váró országokban	„Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors”, Világbank-csoport, 111–112. o.
R.18. Környezeti	A globalizált világ fokozott összekapcsoltsága (beleértve a BRI mentén futó kínai szállítási útvonalakat) a betegségek gyorsabb terjedése révén hatással van a közegészségügyre	Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) tanulmányai a nemzetközi horderejű közegészségügyi szükséghelyzetről	Tatem, A.J., Rogers, D.J. és Hay, S.I., „Global Transport Networks and Infectious Disease Spread”, Advances in Parasitology, Elsevier Public Health Emergency Collection, 62. kötet, 2006.

LEHETŐSÉGEK

Lehetőség (O) száma + A lehetőség típusa	A külső lehetőségek áttekintése	A lehetőség megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a lehetőségek összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
O.1. Politikai	Azon lehetőség, hogy az Unión belüli kínai beruházások előmozdíthatják a közös érdekeket, erős alapot teremtve a kétoldalú EU–Kína kapcsolatokhoz és a hosszú távú partnerséghez	Tanulmányok a kínai beruházások azon hatásáról, hogy erős alapot teremtenek a kétoldalú EU–Kína kapcsolatokhoz és a hosszú távú partnerséghez	Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 646. o., 2017. február
O.2. Politikai	Annak lehetősége, hogy az Unió szomszédságában és a fejlődő országokban a kínai beruházások és tevékenységek hozzájárulhatnak a békéhez és a biztonsághoz (beleértve a globális közegészségügyet).	Tanulmányok a kínai beruházásoknak az Unióval szomszédos és a fejlődő országok stabilitására gyakorolt hatásáról	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?”, 10. o., Istituto Affari Internazionali (IAI), 2015. október
O.3. Gazdasági	Azon lehetőség az Unió számára, hogy a Kínával (és azon belül a nemzetközi multilaterális fejlesztési bankokkal) történő együttműködés révén számos ágazatban növekedhet a nemzetközi hitelezési kapacitás, elősegítve a tagállamok gazdasági növekedését	Tanulmányok az ágazatokon átnyúló nemzetközi hitelezési kapacitásról és a kínai beruházásoknak a pénzügyi források (és azon belül nemzetközi bankok) biztosítására és a tagállamok gazdasági növekedésére gyakorolt hatásáról	Kamal, R. és Gallagher, K., „China Goes Global With Development Banks”, Bretton Woods Project, 2016. április
O.4. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy a kínai beruházások a szomszédos és a fejlődő országokban hozzájárulnak a vonatkozó uniós célkitűzésekhez, különös tekintettel a gazdasági növekedésük fokozására	Tanulmányok a kínai beruházásoknak a szomszédos és a fejlődő országokkal kapcsolatos uniós célkitűzésekre gyakorolt hatásáról, különös tekintettel a gazdasági növekedés fokozására	Az Európai Bizottság és az alelnök/főképviselő hozzájárulása az Európai Tanácshoz, „Az EU és Kína – stratégiai kilátások”, 4. o., JOIN(2019) 5 final, 2019. március 12.
O.5. Gazdasági	Azon lehetőség az Unió számára, hogy az euró erős valutává váljék azáltal, hogy a kínai devizatartalék jelentős hányadát euróra váltják	Tanulmányok a kínai beruházásoknak az euró fel-, illetve leértékelődésére gyakorolt hatásáról	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?”, 10. o., Istituto Affari Internazionali (IAI), 2015. október
O.6. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy a BRI bővítheti a kereskedelmet azáltal, hogy javítja az összeköttetéseket és csökkenti a kereskedelem költségeit az Unióban és más országokban	Tanulmányok a kínai beruházásoknak a kereskedelem költségeire, valamint az Unió és más országok kereskedelmi mérlegére gyakorolt hatásáról	„Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors”, 5. o., Világbank-csoport.
O.7. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy a BRI révén tovább fejlődik a (kereskedelmi) vasút az Unióban a tengeri és légi közlekedés alternatívájaként	Tanulmányok annak hatásáról, hogy a BRI révén tovább fejlődik a (kereskedelmi) vasút az Unióban a tengeri és légi közlekedés alternatívájaként	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, 65–66. o., 2018. január

Lehetőség (O) száma + A lehetőség típusa	A külső lehetőségek áttekintése	A lehetőség megragadásához/értékeléséhez szükséges adatok és információk	Példák a lehetőségek összegyűjtéséhez szükséges forrásokra
O.8. Gazdasági	Azon lehetőség, hogy a BRI helyreállítja az Unióba irányuló, illetve onnan kiinduló áruforgalom egyensúlyát	Tanulmányok annak hatásáról, hogy a BRI helyreállítja az Unióba irányuló, illetve onnan kiinduló áruforgalom egyensúlyát	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, 66–67. o., 2018. január
O.9. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy a BRI ösztönzi a vámszabályok észszerűsítését az összeköttetések javítása érdekében	Tanulmányok a BRI hatásáról a vámszabályok javításának és észszerűsítésének ösztönzése tekintetében	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, 66–67. o., 2018. január.
O.10. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy uniós vállalatok vasutat, közutat és infrastruktúrát építenek Közép-Ázsiában, a készségek Unió és Kína közötti esetleges megosztásával	Tanulmányok arra vonatkozóan, hogy milyen hatással vannak a közlekedési összeköttetéseket szolgáló infrastruktúra területén végrehajtott kínai beruházások Közép-Ázsiában és az Unió és Kína közötti készségmegosztás tekintetében	Az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, kutatás a TRAN bizottság számára: „The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport”, 68. o., 2018. január.
O.11. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy az Unió a Digital4Development stratégia megvalósítása során a legújabb technológiának való kitettsége révén előmozdítja normáit és technológiai kapacitásait, amint arra „Az Európa és Ázsia közötti összeköttetések – Az uniós stratégia építőeleme” című dokumentum is rámutat	Tanulmányok arra vonatkozóan, hogy milyen hatással van az ázsiai technológiának való kitettség az Unió stratégiai digitális fejlesztéssel kapcsolatos kereskedelmi és biztonsági tevékenységeire	Európai Bizottság, „Az Európa és Ázsia közötti összeköttetések – Az uniós stratégia elemei”, közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak, JOIN(2018) 31 final, Brüsszel, 2018. szeptember 19.
O.12. Gazdasági	Annak lehetősége, hogy az Unió diverzifikálja a (külföldi) beruházások tulajdonlásához kapcsolódó kockázatokat, csökkentve az egyetlen országtól való potenciális függőséget	Tanulmányok arra vonatkozóan, hogy milyen hatással van az Unióra nézve a (külföldi) beruházások tulajdonlásának diverzifikálása és az azoktól való függőség	Conrad, B. és Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, 646. o., 2017. február
O.13. Gazdasági	Egyes uniós ágazatok, köztük a felsőoktatás, a kutatás, valamint a kreatív és kulturális ágazatok hasznot húznak a Kínával fennálló együttműködésből és cserékből	Jelentések a „Horizont 2020” és az Erasmus+ programról	Hellkötter, K. és Ayoub, L., „Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report”, LSE 2014. március az EU–Kína szakpolitikai párbeszédet támogató második eszközre vonatkozóan A párbeszédben részt vevő felek: az Európai Bizottság Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatósága, a Kínai Népköztársaság Kulturális Minisztériuma

VII. melléklet. Az Unió Kínával kapcsolatos stratégiájából eredő fellépések

2016 – „A Kínára vonatkozó új uniós stratégia elemei”

#	Fellépés	Kérdés-kör	1. típus G/S*	2. típus U/B/C**
16.1	Az Unió Kínával fennálló kapcsolatának alapelve, hogy az együttműködésnek a kölcsönös politikai és gazdasági előnyökre kell épülnie.	C	G	B
16.2	Az Uniónak elvközpontú, praktikus és pragmatikus együttműködést kell folytatnia Kínával, szem előtt tartva az uniós érdekeket és értékeket. E szerepvállalás változatlanul egy eredményközpontú partnerségi program és a nézetkülönbségek konstruktív kezelésének együttesén alapul.	A	G	U
16.3	Az uniós tagállamok és Kína közötti együttműködésnek összhangban kell állnia az uniós joggal, szabályokkal és szakpolitikákkal.	B	S	U
16.4	Az Unió elvárja, hogy Kína a szabályokon alapuló nemzetközi rendből származó előnyeinek megfelelő felelősséget vállaljon.	E	G	C
16.5	Az emberi jogok előmozdítása továbbra is az Unió Kínához fűződő kapcsolatának meghatározó eleme marad, amelynek középpontjában a polgárok jólléte és a nemzetközi kötelezettségvállalások tiszteletben tartása áll. Az Unió el fogja számoltatni Kínát az emberi jogok helyzetének alakulásáért.	A	S	U
16.6	Az Unió megerősíti az „egy Kína” politikáját.	J	S	U
16.7	Az Uniónak tovább kell fejlesztenie Tajvanhoz fűződő kapcsolatait, és változatlanul támogatnia kell a Tajvani-szoros két oldala közötti kapcsolatok konstruktív alakulását.	J	S	U
16.8	Az Uniónak elő kell mozdítania az „egy ország – két rendszer” elv további érvényesítését Hongkongban és Makaóban.	J	S	U
16.9	A Kínával kapcsolatos uniós döntéshozatal során teljes mértékben figyelembe kell venni az Unió USA-val és más partnerekkel fennálló szoros kapcsolatait.	J	S	U
16.10	Az Uniónak továbbra is aktívan támogatnia és bátorítania kell a kínai gazdasági, környezeti és társadalmi reformokat, amelyet egy nyitottabb, fenntarthatóbb és inkluzívabb növekedési modell felé mutatnak.	E	G	U
16.11	Az Unió célja, hogy a Kínával fennálló kereskedelmi és beruházási kapcsolatainak minden vonatkozásában biztosítsa a viszonosságot és az egyenlő versenyfeltételeket. Ennek érdekében meg fogja erősíteni az európai vállalkozások kínai piacokhoz, illetve Kína K+F támogatási rendszereihez való hozzáférésének nyomon követését.	C	G	U
16.12	A Kínához fűződő gazdasági kapcsolatunk mélyítésére és egyensúlyának helyreállítására vonatkozó célkitűzés összefüggésében az Unió azonnali prioritása egy átfogó beruházási megállapodás.	C	S	B
16.13	Az Unió kiemelt fontosságúnak tekinti a földrajzi jelzésekről szóló megállapodás mielőbbi megkötését Kínával, amely az élelmiszer-elnevezések védelmét szolgálja és a legmagasabb szintű nemzetközi normákon alapul.	C	S	B
16.14	Az Unió a korszerű és színvonalas kereskedelmi megállapodások új generációjának kidolgozásán munkálkodik, és nagyra törőbb elképzeléseket – például egy Kínával kötendő mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodást – is mérlegelhet, amennyiben megfelelőek a feltételek, így például Kína végrehajtotta a szükséges gazdasági reformokat.	C	G	U
16.15	Az Unió elvárja, hogy Kína egyértelmű kötelezettségvállalási menetrendre és független monitoringmechanizmusra alapozva jelentős és ellenőrizhető módon csökkentse az ipari kapacitásfelesleget.	D	S	C
16.16	Az Unió üdvözli Kína európai termelőberuházásait, amennyiben azok megfelelnek az uniós jognak és szabályoknak. Ennek nyomán az Unió elvárja, hogy Kína megkönnyítse a külföldi vállalkozások piacra jutását, és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a vállalkozások és a beruházások számára. Kínának csökkentenie kell a védett ágazatok számát és minimalizálnia kell a nemzetbiztonsági ellenőrzéseket.	C	G	B
16.17	Meg kell erősíteni az együttműködést a jogállamiság, a versenyjog érvényesítése, valamint a kulcságazatokat érintő szabványok, szabályok és rendelkezések terén.	C	G	B
16.18	Meg kell erősíteni a kölcsönösen előnyös kutatási és innovációs együttműködést, és ezzel párhuzamosan egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani.	I	G	B

16.19	A digitális gazdasággal kapcsolatos együttműködés mind az Unió, mind Kína számára előnyös lehet. Ennek során a viszonosságra alapozva ki kell aknázni az egységes szabványok és a közös kutatás kínálta növekedési lehetőségeket.	C	G	B
16.20	Az Uniónak fokoznia kell a Kínával folytatott együttműködést a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelme és érvényesítése terén. Az Uniónak meg kell erősítenie a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok és az üzleti titkok kibertechnológiával elkövetett lopása elleni fellépést.	C	S	B
16.21	Az Uniónak elsősorban az EU–Kína Hálózatfejlesztési Platformon keresztül kell együttműködnie Kínával az eurázsiai kontinens fizikai és digitális hálózatok révén történő összekapcsolása érdekében, amelyek lehetővé teszik a kereskedelem, a beruházások és az emberek közötti kapcsolatok szabad áramlását.	E	S	B
16.22	Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezését illetően az együttműködést attól kell függővé tenni, hogy Kína teljesíti-e kitűzött célját, miszerint a piaci szabályokhoz és a nemzetközi normákhoz igazodó nyílt platformot alakít ki, amely mindenki számára előnyökkel jár.	E	G	B
16.23	Ki kell terjeszteni az emberek közötti párbeszéd hatókörét, és új kezdeményezéseket kell kidolgozni a kapcsolatok sokféleségének fokozása érdekében. Az emberek közötti kapcsolatokat az EU–Kína kapcsolatok minden vonatkozásában előtérbe kell helyezni, továbbá élénkíteni kell a mobilitásról és a migrációról folytatott párbeszédet.	I	S	B
16.24	Kína nemzetközi kapcsolatok és irányítás terén betöltött megnövekedett szerepének együtt kell járnia azzal, hogy az ország fokozottan tiszteletben tartja a nemzetközi szabályokat és normákat.	E	G	B
16.25	Az Unió arra ösztönzi Kínát, hogy diplomáciai és egyéb eszközeit mozgósítva törekedjen a biztonság mint globális közjó garantálására, többek között az Afganisztánnal és Szíriával kapcsolatos szerepvállalás formájában.	H	G	B
16.26	Az Uniónak érdeke fűződik Ázsia biztonságához, ezért a jövőben is annak eredményes előmozdítására fog törekedni. Hasonlóképpen, az Unió felszólítja Kínát, hogy a nemzetközi joggal összhangban tevékenyen járuljon hozzá az Unió szomszédságának békéjéhez és biztonságához.	H	G	B
16.27	Az Unió elvárja, hogy a Kelet- és Dél-kínai-tengeren változatlanul biztosítsák a hajózás és az átrepülés szabadságát. A vitákat békés úton, a jogállamiság elvéből kiindulva kell rendezni, és tartózkodni kell az egyoldalú provokációtól.	E	S	B
16.28	Az Unió és Kína közötti párbeszéd keretében szilárdabb közös alapra kell helyezni a leszerelés, a nonproliferáció, a terrorizmus elleni küzdelem és a kibertér témáját.	H	G	B
16.29	Az Uniónak egyértelműen tisztában kell lennie Kína védelem- és biztonságpolitikájával, hogy szilárd alapra helyezhesse Kínával folytatott együttműködését.	H	G	B
16.30	Az EU–Kína biztonságpolitikai együttműködés legkiválóbb terepe Afrika, mind a tengeri, mind a szárazföldi műveletek tekintetében. Afrika szarva térségében folytatni kell a kalóztámadások elleni együttműködést.	H	G	B
16.31	Az Uniónak ki kell aknáznia a Kínával való gyakorlati együttműködési és koordinációs lehetőségeket – többek között a kapacitásépítés és az afrikai békefenntartási erőfeszítések támogatása terén –, maradéktalanul kihasználva mindkét fél diplomáciai és biztonsági eszközeit.	H	G	B
16.32	Az Unió és Kína közös érdeke a multilateralizmus előmozdítása. Az Uniónak együtt kell működnie Kínával a szabályokon alapuló globális kormányzás megszilárdítása érdekében.	E	G	B
16.33	Az Uniónak közös nevezőre kell jutnia Kínával a G20-ak kulcsfontosságú prioritásait illetően.	J	G	B
16.34	Az Uniónak arra kell ösztönöznie Kínát, hogy vállaljon meghatározóbb és tevékenyebb szerepet a WTO-ban, illetve a multilaterális és plurilaterális kereskedelmi és beruházási kezdeményezésekben azáltal, hogy a nyílt kereskedelmi rendszerből származó előnyeivel arányosan vállal felelősséget és megerősíti az e kezdeményezésekkel kapcsolatos cselekvési szándékot. Az Unió elvárja, hogy Kína a kínai piac jelentőségét tükröző javaslatot terjesszen elő a közbeszerzésről szóló megállapodáshoz való csatlakozására vonatkozóan.	C	S	B
16.35	Az Uniónak szorosabbra kell fűznie a Kínával folytatott együttműködést a katasztrófavédelem, a humanitárius válságok és a migráció területén.	H	G	B
16.36	Az Uniónak továbbra is szorgalmaznia kell, hogy Kína – mind az országon belül, mind az országhatárokon túl – tegyen eleget nemzetközi jogi és emberi jogi kötelezettségeinek, és e célból együttműködést kell folytatnia Kínával.	A	G	B
16.37	Az Uniónak és Kínának ki kell terjesztenie a fejlesztésről folytatott párbeszédet.	J	S	B
16.38	Az Uniónak ki kell aknáznia Kína éghajlatváltozás kezelése iránti elkötelezettségét azáltal, hogy megerősíti az e területen fennálló kétoldalú és többoldalú partnerségeket.	F	G	B

16.39	A környezetvédelem Kína legsürgetőbb politikai prioritásainak egyikévé vált, amint az a legutóbbi ötéves tervben is szerepel. Az Uniónak erre építve eredményközpontú közös program kialakítására kell törekednie olyan területeken, mint a lég-, víz- és talajszennyezés kezelése, a körforgásos gazdaság, az óceánok erőforrásaival való fenntartható gazdálkodás, valamint az élőhelyeket és a biológiai sokféleséget fenyegető tényezőkkel szembeni fellépés.	F	S	B
16.40	Az Uniónak szorosabbra kell fűznie a Kínával folytatott együttműködést az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén.	G	S	B
16.41	A Kínával való együttműködést átfogó megközelítésbe kell helyezni (az Unió részéről) a lehető legnagyobb hatás biztosítása céljából.	B	G	U
16.42	A tagállamoknak Kínával fennálló kétoldalú kapcsolataikban meg kell erősíteniük a közösen elfogadott uniós álláspontokat, a Bizottság szervezeti egységeinek és az EKSZ-nek pedig gondoskodnia kell arról, hogy a tagállamok minden esetben tudatában legyenek az uniós érdekek védelmére vonatkozó kötelezettségüknek.	B	G	U
16.43	A közös stratégiai menetrend végrehajtására vonatkozó célkitűzéseket és prioritásokat az éves EU–Kína csúcstalálkozók, illetve a magas szintű párbeszédek keretében fogják meghatározni. A jövőben is folytatni kell az EU–Kína 2020 Stratégiai Együttműködési Ütemterv végrehajtásának vezető tisztviselői szinten végzett éves felülvizsgálatát, amelynek eredményeit az EU–Kína csúcstalálkozó alkalmával ismertetik.	A	S	U
16.44	Az Unió Kínával együttműködve fogja értékelni a számos közös párbeszéd eredményeit, és szükség esetén e párbeszédek észszerűsítésére fog törekedni, az uniós prioritásokkal összhangban.	A	G	B
16.45	Az Uniónak tovább kell javítania a Kínára vonatkozó elemzési kapacitást, és minden téren kapcsolatot kell teremtenie a kínai vezetők következő nemzedékeivel.	I	G	B
16.46	Tevékenyen ki kell használni (az Unió részéről) a meglévő uniós koordinációs mechanizmusokat az Unió egységességének előmozdítása érdekében.	B	G	U
16.47	A Kínára vonatkozó uniós stratégia végrehajtását rendszeres időközönként felül kell vizsgálni a megfelelő tanácsi formációk keretében. Az Uniónak készen kell állnia megközelítésének frissítésére, amennyiben és amikor megváltoznak az annak alapjául szolgáló feltételezések.	J	S	U

2018 – „Az Európa és Ázsia közötti összeköttetések – Az uniós stratégia építőelemei”

#	Fellépés	Kérdés-kör	1. típus G/S*	2. típus U/B**
18.1	A Bizottság módszertant dolgoz ki a fenntartható európai és ázsiai összeköttetések mértékének, valamint az ilyen összeköttetések által az Unióban és az uniós régiókban kifejtett gazdasági hatás értékelésére.	E	S	U
18.2	A Bizottság előmozdítja a vámfolyosókkal és a digitális szállítási folyosókkal kapcsolatos adatcserét, és értékeli a kockázatokat.	H	S	U
18.3	A Bizottság légi közlekedési megállapodásokra vonatkozó tárgyalásokat folytat a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségével (ASEAN), Azerbajdzsánnal, Törökországgal és Katarral, valamint a légi közlekedés biztonságára vonatkozó kétoldalú megállapodást ír alá a Kínai Népköztársasággal (Kína) és Japánnal.	C	S	B
18.4	A Bizottság előmozdítja a szállítás dekarbonizációjáról szóló megállapodásokat a nemzetközi fórumokon, különösen a légi közlekedési és a tengeri ágazatban.	F	S	U
18.5	A Bizottság előmozdítja a tengeri szállítás digitalizálását és adminisztratív egyszerűsítését Ázsiában és a fekete-tengeri országokban, illetve előmozdítja a rotterdami szabályok elfogadását.	E	S	U
18.6	A Bizottság a TEN-T rendelet tervezett, 2023-ig elvégzendő felülvizsgálata keretében megvizsgálja annak lehetőségét, hogy az Unió TEN-T folyosó koordinátorának vagy koordinátorainak megbízatása kiterjedjen a bővítési és szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országokra.	E	S	U
18.7	A Bizottság előírásokat dolgoz ki az olyan előremutató technológiák etikus használatára vonatkozóan, mint például a mesterséges intelligencia, és online előmozdítja a felelős állami magatartásnak való teljes körű megfelelést.	A	S	U
18.8	A Bizottság továbbra is előmozdítja az Erasmus programokat és a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseket Ázsiában, valamint a kapcsolódó viszonossági megállapodásokat a csereprogramokkal és a mobilitással kapcsolatos lehetőségek bővítése érdekében.	I	S	U
18.9	A Bizottság fokozza az együttműködést az érintett harmadik országokkal – többek között az Unió és Kína közötti összeköttetésekkel foglalkozó platformon – a digitális gazdaság, a hatékony közlekedési összeköttetés, valamint az intelligens, fenntartható és biztonságos mobilitás előmozdítása érdekében a TEN-T hálózat kibővítése alapján, valamint az egyenlő beruházási versenyfeltételek előmozdítása érdekében.	C	S	B
18.10	A Bizottság támogatja a fenntartható összeköttetéseket a harmadik országokkal folytatott szakpolitikai és fejlesztési párbeszédekben.	E	G	U
18.11	A Bizottság megerősíti a releváns ázsiai regionális szervezetekkel való együttműködést és a kísérleti regionális összeköttetési együttműködési megközelítéseket Ázsia vonatkozásában.	E	G	U
18.12	A Bizottság együttműködik európai és nemzetközi szabványügyi szervezetekkel és nemzeti tagjaikkal a szükséges műszaki szabványok hatékony és közös kidolgozása érdekében, többek között célzott technikai segítségnyújtással és technikai együttműködéssel.	E	G	U
18.13	A Bizottság együttműködik az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságával (ENSZ EGB) az eurázsiai vasúti áruszállítás jogi keretének egységesítése érdekében, és együttműködik a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezettel (OTIF) és a Vasutak Együttműködési Szervezetével (OSZZSD) az uniós műszaki előírások és a biztonságos üzemeltetésre vonatkozó keretek alkalmazásának kibővítéséről.	E	S	U
18.14	A Bizottság (és adott esetben a főképviselő) megkönnyíti az Európa és Ázsia közötti összeköttetésekbe való beruházásokat a beruházási keretek és garanciák révén, bevonva az európai közszektorbeli bankokat (EBB, EBRD, valamint a tagállamok nemzeti bankjai és intézményei) és a nemzetközi pénzügyi intézményeket, a nemzetközi előírásoknak és az egyenlő versenyfeltételeknek megfelelően.	C	G	U
18.15	A Bizottság (és adott esetben a főképviselő) megerősíti az Ázsiai Fejlesztési Bankkal és az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bankkal való uniós beruházási együttműködést.	E	S	U
18.16	A Bizottság (és adott esetben a főképviselő) létrehoz egy Európa és Ázsia közötti összeköttetésekkel foglalkozó üzleti tanácsadó csoportot.	J	S	U
18.17	A Bizottság (és adott esetben a főképviselő) szorgalmazza az Európa és Ázsia közötti infrastruktúrát érintő közbeszerzések fokozott átláthatóságát, többek között a Kereskedelmi Világszervezet közbeszerzési megállapodásához való szélesebb körű csatlakozással és a megállapodáshoz kapcsolódó előírások elfogadásával, és támogatja célzott közbeszerzési honlapok létrehozását.	C	S	U

2019 – „Az EU és Kína – stratégiai kilátások”

#	Fellépés	Kérdés-kör	1. típus G/S*	2. típus U/B**
19.1	Az Unió erősíteni fogja a Kínával folytatott együttműködését, hogy eleget tegyen az Egyesült Nemzetek mindhárom pillére – nevezetesen az emberi jogok, a béke és biztonság és a fejlesztés – köré épülő közös kötelezettségeknek.	A	G	B
19.2	Az éghajlatváltozás elleni küzdelem hatékonyabbá tétele érdekében az Unió felszólítja Kínát arra, hogy a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban 2030 előtt érje el a kibocsátási csúcsértéket.	F	S	B
19.3	Az Unió mélyíteni fogja a Kínával folytatott együttműködését a béke és a biztonság területén az Iránra vonatkozó átfogó közös cselekvési terv keretében megvalósult pozitív együttműködésre építve.	H	G	B
19.4	Annak érdekében, hogy továbbra is érvényesítse a stabilitás, a fenntartható gazdasági fejlődés és a jó kormányzás partnerországokban történő megvalósításában való érdekeltségét, az Unió még határozottabban fogja alkalmazni a meglévő kétoldalú megállapodásokat és pénzügyi eszközöket, és együttműködik Kínával abban, hogy érvényre juttassa az említett elveket az Európa és Ázsia közötti összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégia végrehajtása során.	E	S	B
19.5	A kiegyensúlyozottabb és kölcsönösebb gazdasági kapcsolat kiépítése érdekében az Unió felszólítja Kínát arra, hogy tegyen eleget az Unió és Kína között meglévő közös kötelezettségvállalásoknak. Ide tartozik egyfelől a Kereskedelmi Világszervezet reformja, elsősorban a támogatások és a kényszerített technológiatranszferek vonatkozásában, másfelől a beruházásról szóló kétoldalú megállapodás megkötése 2020-ig, a földrajzi jelzésekről szóló kétoldalú megállapodás mielőbbi megkötése, valamint a légiközlekedés-biztonságról szóló kétoldalú megállapodás megkötése a következő hetekben.	C	S	B
19.6	A kölcsönösség előmozdítása és a kínai közbeszerzési lehetőségek megnyitása érdekében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak 2019 vége előtt el kell fogadnia a nemzetközi közbeszerzési eszközt.	C	S	B
19.7	Annak biztosítása érdekében, hogy a közbeszerzések során az ár mellett a magas szintű munkaügyi és környezetvédelmi normákat is figyelembe vegyék, a Bizottság 2019 közepéig iránymutatást fog közzétenni a külföldi ajánlattevők és áruk uniós közbeszerzési piacon való részvételéről. A Bizottság a tagállamokkal együtt 2019 vége előtt felülvizsgálja a jelenlegi keret végrehajtását és azonosítani fogja a hiányosságokat.	C	S	U
19.8	Annak érdekében, hogy teljeskörűen kezelhesse a külföldi állami részvétel és állami finanszírozás torzító hatásait a belső piacon, a Bizottság 2019 vége előtt azonosítani fogja az uniós jogszabályokban meglévő hiányosságok felszámolásának módjait.	D	S	U
19.9	Az 5G hálózatok biztonsága tekintetében közös uniós megközelítésre van szükség ahhoz, hogy megóvjuk a kritikus digitális infrastruktúrát az esetlegesen súlyos biztonsági következményektől. E célból az Európai Bizottság ajánlást fog közzétenni az Európai Tanácsot követően.	B	S	U
19.10	A kritikus eszközökbe, technológiákba és infrastruktúrába irányuló külföldi befektetések jelentette biztonsági veszélyek feltárása és azok tudatosítása érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról szóló rendelet gyors, teljes körű és eredményes végrehajtását.	H	S	U

Jelmagyarázat: A fellépések és a kérdéskörök színeire vonatkozóan lásd: ***VIII. melléklet***.

Kérdéskörök:

A) Az uniós értékek előmozdítása az ENSZ három pillére mentén, B) Az Unió egységének megőrzése, C) Kölcsönösség a kapcsolatrendszer kiegyensúlyozása és az egyenlő versenyfeltételek érdekében, D) Az uniós belső piacra gyakorolt torzító hatások megelőzése, E) Fenntartható gazdasági fejlődés és jó kormányzás, F) Az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezet védelme, G) Globális közegészségügyi kérdések, H) A békével és a biztonsággal kapcsolatos együttműködés elmélyítése, I) A kultúrák közötti megértés és az innováció területén történő együttműködés elmélyítése, J) Tágabb külpolitikai megközelítés

1. típus(*) G: általános, S: konkrét,

2. típus(**) U: egyoldalú, B: kétoldalú, C: Kína.

VIII. melléklet. A kínai beruházási stratégiára adott uniós válaszlépés területei és a válaszlépések hozzáigazítása a kínai kockázatokhoz és lehetőségekhez

15. ábra. Az Európai Számvevőszék összeállítása az EU–Kína stratégia fellépéseiről

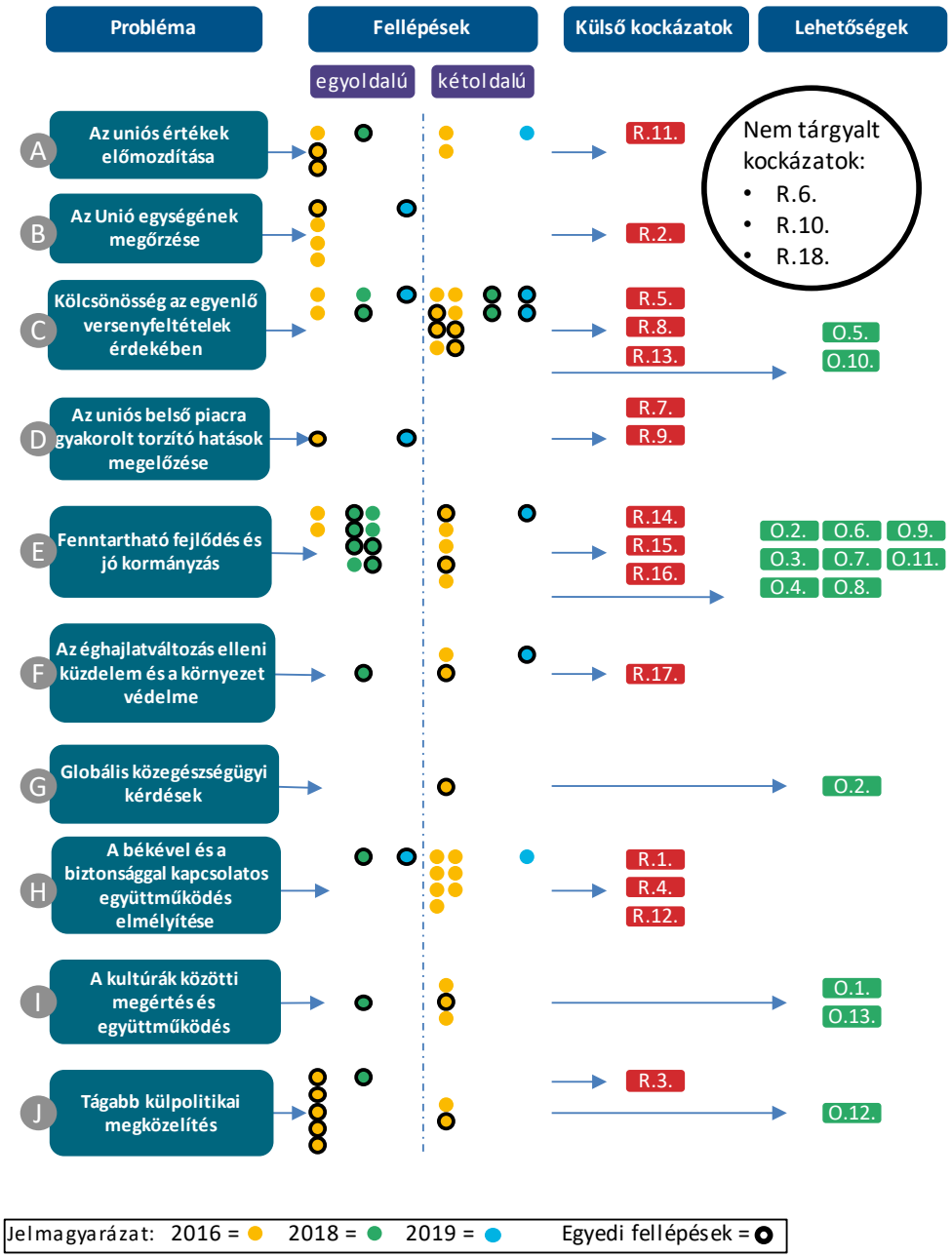

Megjegyzés: Minden kockázatot színes pont jelöl. Az elemzés csak a külső kockázatokra terjed ki. A lehetőségek mindegyike szerepel az összeállításban.

Forrás: Az Európai Számvevőszék feltérképező elemzése.

PROBLÉMA	FELLÉPÉSEK						Kockázatok	Lehetőségek
	Egyoldalú uniós/kínai fellépés			EU–Kína kétoldalú fellépés				
	2016	2018	2019	2016	2018	2019		
A) Az uniós értékek előmozdítása az ENSZ három pillére mentén	16,2 16,5 16,43	18,7		16,36 16,44		19,1	R.11.	
B) Az Unió egységének megőrzése	16,3 16,41 16,42 16,46		19,9				R.2.	
C) Kölcsönösség a kapcsolatrendszer kiegyensúlyozása és az egyenlő versenyfeltételek érdekében	16,11 16,14	18,14 18,17	**19,7**	16,1 16,12 16,13 16,16 16,17 16,19 16,20 16,34	18,3 18,9	**19,5** **19,6**	R.5. R.8. R.13.	O.5. O.10.
D) Az uniós belső piacra gyakorolt torzító hatások megelőzése	16,15*		**19,8**				R.7. R.9.	
E) Fenntartható gazdasági fejlődés és jó kormányzás	16,4 16,10	18,1 18,5 **18,6** 18,10 18,11 18,12 18,13 18,15		16,21 16,22 16,24 16,27 16,32		19,4	R.14. R.15. R.16.	O.2. O.3. O.4. O.6. O.7. O.8. O.9. O.11.
F) Az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezet védelme		18,4		16,38 16,39		**19,2**	R.17.	
G) Globális közegészségügyi kérdések				16,40				O.2.
H) A békével és a biztonsággal kapcsolatos együttműködés elmélyítése		18,2	19,10	16,25 16,26 16,28 16,29 16,30 16,31 16,35		19,3	R.1. R.4. R.12.	
I) A kultúrák közötti megértés és együttműködés elmélyítése		18,8		16,18 16,23 16,45				O.1. O.13.
J) Tágabb külpolitikai megközelítés	16,6 16,7 16,8 16,9 16,47	18,16		16,33 16,37			R.3.	O.12.

JELMAGYARÁZAT: Általános: XX.X Egyedi: XX.X Határidők: **XX.X** Kínai egyoldalú: XX.X (Egyedi: XX.X*)

Mozaikszavak és rövidítések

AAR: Éves tevékenységi jelentés

ADB: Ázsiai Fejlesztési Bank

AIIB: Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bank

AMP: Éves irányítási terv

AMPR: Éves irányítási és teljesítményjelentés

BIT: Kétoldalú beruházási megállapodás

BRI: „Egy övezet, egy út” kezdeményezés

CAI: Átfogó beruházási megállapodás

COSO: A Treadway-bizottság támogató szervezeteinek bizottsága

COVID-19.: 2019-es koronavírus-betegség

CWP: A Bizottság munkaprogramja

DG: Főigazgatóság

EB: Európai Bizottság

EBA: Európai Beruházási Alap

EBRD: Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank

EKB: Európai Központi Bank

EKSZ: Európai Külügyi Szolgálat

ENSZ EGB: Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága

ENSZ: Az Egyesült Nemzetek Szervezete

EPRS: Az Európai Parlament Kutatószolgálata

EU: Európai Unió

FDI: Közvetlen külföldi befektetés

FTA: Szabadkereskedelmi megállapodás

G20.: 19 ország és az Unió kormányainak és központi bankjainak nemzetközi fóruma

GDP: Bruttó hazai termék

GMF: Német Marshall Alap

GPA: Megállapodás a közbeszerzésről

Héa: Hozzáadottérték-adó

HR/VP: Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (és az Európai Bizottság alelnöke).

IFI: Nemzetközi pénzügyi intézmény

IKT: Információs és kommunikációs technológiák

IMF: Nemzetközi Valutaalap

IP: Szellemi tulajdon

JRC: Közös Kutatóközpont

KEE-országok: Közép- és kelet-európai országok

MERICS: Mercator Institute for China Studies

MIC 2025: Made in China 2025 (stratégia)

MoU: Egyetértési megállapodás

OECD: Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet

OSZZSD: Vasutak Együttműködési Szervezete

OTIF: Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet

PHEIC: Nemzetközi horderejű közegészségügyi szükséghelyzet

PI: Portfólióbefektetés

SOE: Állami tulajdonú vállalat

SPE: Különleges célú gazdasági egység

TEN-T: Transzeurópai hálózatok

TPK: Többéves pénzügyi keret

USA: Amerikai Egyesült Államok

WHO: Egészségügyi Világszervezet

WTO: Kereskedelmi Világszervezet

Glosszárium

17+1 együttműködés keretrendszer: Együttműködési fórum Kína és 17 közép- és kelet-európai (KKE) ország között. A fórum 12 uniós tagállamot foglal magában.

5G berendezés: Ötödik generációs technológiai szabvány mobilhálózatokhoz.

A közvetlen külföldi befektetések átvilágítása: Annak értékelése, hogy egy közvetlen befektetés hátrányosan érintheti-e azt az országot, ahol a befektetésre sor kerül.

Állami tulajdonú vállalat: Üzleti tevékenységeket folytató szerv, amely felett a kormány teljes vagy jelentős tulajdonjog révén jelentős ellenőrzést gyakorol.

Biztosíték: Hitel nyújtásakor biztosításként vagy biztosítékként kért eszköz, amely nemteljesítés esetén lehívásra kerül.

Bruttó hazai termék (GDP): Egy adott ország vagyonának standard mérőszáma, amely az ott (rendszerint egy adott évben) előállított javak és szolgáltatások összértékén alapul.

EB–JRC külföldi tulajdonra vonatkozó adatbázis: Európai bizottsági adatbázis külföldi tulajdonosok által ellenőrzött vállalatok eszközeiről, valamint Unión kívüli jogalanyok kulcsfontosságú ágazatokban végrehajtott beruházásairól.

Egyetértési megállapodás: Két vagy több fél közötti megállapodás egy konkrét ügyben történő együttműködésre irányulóan, jogi kötelezettségvállalások nélkül.

„Egy övezet, egy út” kezdeményezés (BRI): 2013-ban elindított kínai beruházási stratégia, amelynek középpontjában az összekapcsoltságot szolgáló infrastruktúra áll, és amelynek célja, hogy nőjön az ország befolyása külföldön.

Ellátási lánc: Egy adott termék vagy szolgáltatás előállításában és a fogyasztók számára történő biztosításában érintett szervezetek, személyek, tevékenységek, információk és erőforrások rendszere.

FDI-re vonatkozó szabályozási korlátozási mutató: Az OECD mutatója, amely azt méri, milyen korlátozásokat alkalmaznak az OECD és a G20-csoport országai a közvetlen külföldi befektetésekre.

Gazdasági folyosó: Nemzetközi határokon átívelően összekapcsolt infrastruktúra-hálózatok a kereskedelem megkönnyítése és a gazdasági fejlődés ösztönzése érekében.

Kína államilag vezérelt beruházási stratégiája: Kína jelenleg alkalmazott szakpolitikái, amelyek támogatják és pénzügyileg ösztönzik a magánvállalatokat és az állami tulajdonú vállalatokat a külföldön történő beruházásra.

Közös vállalkozás: Két vagy több vállalkozás erőforrásainak összevonása konkrét kereskedelmi célok elérése érdekében, különálló identitásuk fenntartása mellett.

Közvetlen külföldi befektetés (FDI): Valamely országban székhellyel rendelkező befektető közvetlen vagy közvetett tulajdonjoga egy másik országban működő vállalkozás szavazati jogainak legalább 10%-a felett.

Különleges célú gazdasági egység: Konkrét és/vagy ideiglenes célokra létrehozott jogalany.

Made in China 2025 (2015–2025): 2015-ben elindított kínai ipari stratégia, amely a magas hozzáadott értékű árukat helyezi középpontba az export és a hazai fogyasztás tekintetében.

Megállapodás a közbeszerzésről (GPA): 19 WTO-tagállam, köztük az Unió megállapodása közbeszerzési piacaik egymás előtti megnyitásáról.

Pénzügyi eszköz: Tulajdonviszonyt, illetve részben tulajdonviszonyt megtestesítő befektetések, hitelek vagy garanciák, illetve más kockázatmegosztási eszközök formájában kapott pénzügyi támogatás.

A számvevőszéki munkacsoport

„Az Unió válasza Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájára” című számvevőszéki áttekintés képet ad Kína beruházási stratégiájáról, és bemutatja a stratégia nyomán az uniós intézmények és a tagállamok számára jelentkező kihívásokat.

Ezt az áttekintést az uniós finanszírozásra és igazgatásra szakosodott, Tony Murphy számvevőszéki tag elnökölte V. kamara fogadta el. Az áttekintés elvégzését Annemie Turtelboom számvevőszéki tag vezette Florence Fornaroli kabinetfőnök, Celil Ishik kabinetattasé, Alberto Gasperoni ügyvezető és feladatfelelős, valamint Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst és Lara Connaughton számvevők támogatásával.

A COVID-19 járvány és a szigorú kijárási korlátozás miatt nem tudunk képet közölni az ellenőrző csoportról.

SZERZŐI JOGI NYILATKOZAT

© Európai Unió, 2020.

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak további felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló 6–2019. sz. számvevőszéki határozat szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. az egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licenc alá tartoznak. Ennek értelmében a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A dokumentumok további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is láthatóak, például a Számvevőszék munkatársait ábrázoló képen tűnnek fel, vagy a tartalom harmadik fél munkáját ábrázolja, akkor az erre vonatkozó szerzői jogokat is meg kell szerezni. Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

4. ábra: © Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), 2018.

10. ábra, térkép: © az OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe, így azok licencét a felhasználó nem kapja meg.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx
Weboldal: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK